

LIPANJ 2012.

6

Marija

ISSN 1331-1476

VJERSKI LIST ZA MARIJINE ŠTOVATELJE

Poslušati ("ob-audire") vjerom znači slobodno se podložiti riječi koju smo slušali, jer za njezinu istinitost jamči Bog, koji je sam Istina. Kao uzor takve poslušnosti Sveto pismo nam stavlja pred oči Abrahama. Djevica Marija joj je najsavršenije ostvarenje.

(Katekizam Katoličke Crkve, 144)

Pokrenimo obitelj

4. i 5. lipnja navršava se godina dana od posjeta pape Benedikta XVI. našoj Domovini. Iako je boravio u hrvatskomu glavnom gradu, bili smo svi "jedno srce i jedna duša" (Dj 4, 32) slušajući njegovu riječ pri susretu s državnim vrhom, predstavnicima znanosti, mladima i narodom Božjim. Povod njegovu dolasku bio je Nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji, koji je organizirala domovinska Crkva, kako bi ih obrabrila uslijed uljudbene, gospodarske i političke krize. Papa je pokazao izrazitu zauzetost za njih, kao i za sav naš narod i domovinu.

Dok su nam još u ušima odzvanjale riječi Benedikta XVI., počeli su novi izazovi i napadi na hrvatsku kršćansku orijentaciju, otvoren prezir temeljnih obiteljskih vrijednosti, i to od onih koji donose ključne odluke u društvu. Dolaskom lijevo-liberalno orijentirane vlasti na kormilo države stanje se pogoršalo. Na brzu ruku boće donijeti isbitrene zakone, kojima se želi utjecati na promjenu shvaćanja braka, obitelji i roditeljstva uopće. Prijedlozi

nekih od njih odudaraju od načela Ustava RH, Konvencije o pravima djeteta te Obiteljskog zakona i Zakona o suzbijanju diskriminacije. Iako zadiru u vrijednosnu, moralno-etičku i religioznu tematiku, u njihovoj pripremi ne sudjeluju predstavnici većinskog dijela pučanstva koje ima drukčije poglede. Svim time kao da se na hrvatskim, većinski katoličkim prostorima želi nametnuti novi svjetonazor, što može lako ugroziti budućnost naroda i domovine. Pravo političko rukovodstvo trebalo bi staviti obitelj u središte svoje pozornosti i svojega planiranja (Benedikt XVI.).

Obitelj je bila i ostaje temelj ljudskog društva. U njoj se uče kreposti koje omogućuju opstojnost i normalan život kao i rad ljudske zajednice. Zato o obitelji i odgoju u njoj ovisi i život cjelokupna (hrvatskog) društva. I ono i Crkva pozvani su promicati obitelj i nju pomagati, posebno u iskušenjima i kriznim vremenima. Hrvatski narod često je bio izložen kušnjama i proživljavao teška vremena, ali ih je suladavao držeći se čvrste vjere u Krista Gospodina i osobite ljubavi prema njegovoj Majci. Božji blagoslov i Gospin zagovor i te kako su nužni svim obiteljima naše mlade države, kako bi bile "misionari ljubavi i života" (Benedikt XVI.).

UREDNIK

Odakle pobožnost Gospi?

"Jedino 5,4% drži da neznanje i bijeda mogu potaknuti na pobožnost Gospi...", tvrdi E. Fizzotti komentirajući istraživanje koje je nedavno provedeno u svetištu Gospe od Polsa u Kalabriji (Italija). Koordinator istraživanja salezijanac N. Spina ističe da 61,9% ispitanih ima akademski naslov ili završen studij. On tvrdi da su "rezultati izvrsni mnoga zajednička mjesta: hodočasnici pokazuju zahtjev ozbiljna vjerničkog iskustva, življenja u primanju svetih sakramenata, pokazujući zadovoljstvo zbog rasplodivosti ispovjednikâ..." (Mdd)

Sat dnevno za Crkvu u Indiji

Sat molitve dnevno za Crkvu u Indiji bit će tijekom g. 2012. u tamošnjem svetištu Gospe od Zdravlja u Vailankanny, čime se želi podsjetiti na 50. obljetnicu posvete stare crkve. Ivan Pavao II. nazvao ju je g. 2002. *Lurdom Istoka*, radi povijesne važnosti (od 16. stoljeća) i brojnih hodočasnika, a kao Lurd, treba mu više prostora. Zato je započela gradnja nove bazilike *Zvijezda jutarnja*, u koju će moći stati 15 tisuća osoba. To podsjeća na Aparecidu (Brazil), Guadalupe (Meksiko), Fatimu (Portugal) i Lurd, gdje su, kraj svetišta, podignute prostrane zgrade za hodočasnike i masovnija slavlja. (Mdd)

Fatimska hodočašća

Pod geslom ovogodišnjega pastoralnog programa *Hoćete li se žrtvovati za Boga*, 1. svibnja održano je portugalsko Nacionalno hodočašće akolita Gospi u Fatimu, a Nacionalno hodočašće mladih 5. i 6. svibnja pod geslom *Radujte se uvijek u Gospodinu* (Fil 4, 4). Predsjednik Papinskog vijeća za kulturu, kardinal Gianfranco Ravasi, predvodio je međunarodno hodočašće 12. i 13. svibnja 2012. na temu: "Evo službenice Gospodnje". Fatimski biskup pozvao ga

Film Marija iz Nazareta

U Vatikanu je 16. svibnja prikazan film *Marija iz Nazareta*, snimljen u međunarodnoj koprodukciji Talijanske radiotelevizije i Lux Vide, te nekih njemačkih i španjolskih televizijskih postaja. Gledao ga je i Benedikt XVI. "Marija je iz Nazareta žena koja božanskoj volji kaže potpuno 'da', koje ponavlja i u boli zbog gubitka Sina, i u kojemu pronalazi puno i duboko blaženstvo. U Njoj se nalazi bogatstvo života koji je bio 'Evo me' izrečen Bogu; ona je majka koja bi bila voljela svojega Sina imati uvijek kraj sebe, ali zna da je on Božji; ona posjeduje tako veliku vjeru i ljubav da prihvaća da on odlazi i izvršava svoje poslanje; to je još jedno od uzastopno Bogu izrečenih 'Evo me', od Navještenja sve do Križa", istaknuo je Papa i zahvalio predstavnicima televizijskih postaja koje su omogućile snimanje toga televizijskog filma, uz redateljica Giacoma Campiottija. (Z)

je da bi naglasio kulturalnu protegu navještaja, širenja vjere i kršćanske duhovnosti koje predstavlja Fatima. (WF)

Mjesečna proštenja

U ekumenskom svetištu Marije Pomoćnice kršćana i duša u čistilištu u Moroviću u Srijemskoj biskupiji započela su proštenja svakog 2. u mjesecu. Misnom slavlju u 11 sati prethodi prigoda za ispovijed (u 10 sati) i marijanska pobožnost (10,30 sati). Dolazak skupina prijaviti na: Župni ured, N. Tesle 2, 22245 Morović ili tel/faks 00381/22712-410; mobitel 00381/64427-6270.

Uz Dan Europe

Biskupi i diplomati iz više od 30 europskih zemalja slavili su 9. svibnja u rimskoj bazilici sv. Marije Velike Dan Europe. Misu je predvodio kardinal P. Erdö iz Budimpešte. (RV)

VIII. međunarodni MarijaFest

U bazilici Majke Božje na Ptujskoj Gori u Sloveniji, 12. svibnja održan je VIII. međunarodni MarijaFest. U usporedbi s proteklim godinama, ove godine bilo je najviše sudionika iz Hrvatske: A. Tkalec, M. Martinčević, A. Nježić. (IKA)

Neumijesan logo

Popularna zvijezda Madonna preuzela je simbol s poledine Gospine čudotvorne medaljice i upotrijebila ga kao logo za prodaju novijeg miomirisa. Ekskluzivni mu je raspavačavač *Macy's department stores*, a proizvođač *Coty, Inc.* Osim toga, za nj je snimila i promidžbeni materijal, veoma nećedan i sugestivno. U obranu i čast Gospinu, brojni su izrazili svoje negodovanje i preko mrežnih stranica uputili protest. (W)

Marijanski hodočasnički put

Brojni stranci posjećuju Sloveniju i rado gledaju njezine crkve. Kozjanski park

napravio je i projekt za Marijanski hodočasnički put Slovenijom. Dug je 409 km i kreće u dva smjera: prema istoku i prema zapadu. Istočni započinje s austrijsko-slovenske granice u Gornjoj Radgoni i vodi kraj Gospinih crkava u Negovi, Polenšaku i Zavrču prema Hrvatskoj. Zapadni počinje na austrijsko-slovenskoj granici kod Gospe Snježne kraj Ptujске Gore i na podnožju Donačke gore grana se u tri kraka koji se spajaju u Bistrici na Sotli, odakle vodi prema Mariji Bistrici. U Sloveniji put povezuje 30 Gospinih crkava, među kojima su neke poznate kao hodočasničke, a smjer kretanja označen je posebnim znakovima. (O)

XXII. Festival svete glazbe

Od 1. do 6. svibnja u Czestochowi je održan XXII. Međunarodni festival svete glazbe *Gaude Mater*, na kojemu je sudjelovalo 1085 umjetnika iz 11 zemalja, među kojima je Poljska, Engleska, Rumunjska, Egipat, Ukrajina, Austrija... To je jedan od najvažnijih glazbenih događaja u Poljskoj i jedna od najvećih manifestacija svete glazbe na europskoj razini, a svrha mu je približiti različite kulture i religije, predstavljajući svetu glazbu tipičnu za pojedine religije. Festival je imao ekumensku dimenziju te je dopustio cijeniti pravoslavnu glazbu, gregorijansko pjevanje, pjevanje u sinagogi, a bio je popraćen s nekoliko seminara, koji su se suočili s temom "svetoga u glazbi", umjetničkih izložbi, predstava...

Za kampanju krunice

Benedikt XVI. ohrabrio je 11. svibnja projekt Kongregacije za evangelizaciju naroda i Papinskih misijskih djela za potporu Godini vjere, koji predviđa svjetsku molitvenu kampanju krunice da se unese novi zanos u navještanje evanđelja, jer svaki čovjek i narod ima pravo primiti istinu evanđelja. (IKA)

Marija - učiteljica molitve

Između Uzašašća Uskrsnuloga i prve kršćanske Pedesetnice, apostoli i Crkva okupljaju se s Marijom da s njom čekaju dar Duba Svetoga, bez kojeg se ne može postati svjedocima. Ona koja ga je već primila da rodi utjelovljenu Riječ, dijeli s čitavom Crkvom iščekivanje istog dara, da se u srcu svakog vjernika "oblikuje Krist" (usp. Gal 4, 19). Ako nema Crkve bez Dubova, nema ni Dubova bez Majke Isusove, jer je ona živjela na jedinstven način ono što Crkva proživljava svakog dana po djelovanju Duba Svetoga. Sv. Kromacije Akvilejski ovako komentira zabilješku Djela apostolskih: "Crkva se dakle sabrala u sobi na gornjem katu zajedno s Marijom, Majkom Isusovom, i zajedno s njegovom braćom. Ne može se dakle govoriti o Crkvi ako nije prisutna Marija, Majka Gospodinova... Crkva Kristova ondje je gdje se propovijeda Kristovo utjelovljenje od Djevice, i, gdje propovijedaju apostoli, koji su braća Gospodinova, ondje se sluša evanđelje" (Sermo 30,1: SC 164, 135).

Drugi vatikanski sabor htio je na poseban način istaknuti tu vezu koja se na vidljiv način očituje u moljenju zajedno Marije i apostola, na istom mjestu, u iščekivanju Duba Svetoga. Dogmatska uredba Lumen gentium tvrdi: "Budući da se Bogu sviđjelo svečano očitovati otajstvo ljudskog spasenja ne prije nego što izlije od Krista obećanoga Duba, vidimo apostole kako prije dana Pedesetnice 'jednodušno

ustraju u molitvi sa ženama, s Marijom Isusovom majkom, i s njegovom braćom' (Dj 1, 14) te kako također Marija svojim molitvama zaziva dar Duba, koji ju je za navještenja bio osjenio" (59).

Marijino je povlašteno mjesto Crkva, gdje se "priznaje kao najizvršniji i posve jedinstveni ud... pralik i najizvršniji uzor u vjeri i ljubavi" (isto, 53).

Častiti Majku Isusovu u Crkvi znači dakle učiti od nje biti zajednica koja moli: to je jedno od bitnih obilježja prvog opisa kršćanske zajednice opisane u Djelima apostolskim (usp. 2, 42). Često je molitva uvjetovana teškim okolnostima, osobnim problemima koji potiču da se obrati Gospodinu za prosvjetljenje, za utjehu i pomoć. Marija poziva na proširenje dimenzija molitve, da se obraća Bogu ne samo u potrebi i ne jedino za sebe same, nego jednodušno, ustrajno, vjerno, "jednim srcem i jednom dušom" (usp. Dj 4, 32).

Dragi prijatelji, ljudski život prolazi kroz različite faze prijelaza, često teške i zabtjevne, koje zabtjevaju neodgodive odluke, odricanja i žrtve. Majku Isusovu Gospodin je postavio u odlučne trenutke povijesti spasenja i uvijek je znala odgovoriti s punom raspoloživošću, što je plod duboke povezanosti s Bogom sazrele u ustrajnoj i intenzivnoj molitvi. Između petka Muke i nedjelje Uskrsnuća, njoj je bio povjeren ljubljani učenik i s njim čitava zajednica učenika (usp. Iv 19, 26). Između Uzašašća i Dubova, ona se nalazi sa Crkvom i u Crkvi u molitvi (usp. Dj 1, 14). Marija, Majka Božja i Majka Crkve, ostvaruje to svoje majčinstvo sve do svršetka povijesti.

(Na općoj audijenciji u srijedu 14. ožujka 2012.)
BENEDIKT XVI.

Gospo nade

Ti koja si se nadala protiv svake nade, kada se sve činilo izgubljenim, koja si se nadala pokraj svoga Sina na Križu, pritisnuta s njime bolima; koja si se nadala i onda kada si ga mrtva primila u svoj naručaj; koja si primila kao plod svoje nade uskrsnuloga Krista i okušala radost koja je ispunila sva tvoja iščekivanja, dođi u pomoć svima koji smo kušani i u napasti da izgubimo nadu. Privuci na put žarke, vjerne i nepokolebljive nade sve one koji su zastali u poteškoćama te žele izmaknuti.

Kad uzdrščemo pred nesavladivom preprekom, pomози našoj nadi da poskoči i da nas zanese naprijed.

Ti koja si nadišla nemogućnosti naših ljudskih sila, daj da božanskom snagom svladamo uspon i najviše vrhunce.

Djevice nade, pomози naša nastojanja i podržavaj naš polet, da bismo u opojnoj radosti slijedili put ljubavi.

Jean GALOT (†2008.)

Marija kardiolog

Srce je ne samo jedan od vitalnih organa ljudskog organizma nego su ga stari smatrali jednim od dvaju životnih središta u čovjeku. Držali su jednim polom mozak kao središte misli i intelektualne aktivnosti, dok je srce kao središte voljnog i osjećajnog života bilo drugi pol. Osim što je srce bilo jedan važan pol ili sjedište ljudskoga voljnog života, za stare semite, među koje se ubrajaju i svetopisci, srce je bilo ono važnije središte, jer je predstavljalo one dimenzije života koje su se smatrale sveobuhvatnima. Ljubav kojoj je sjedište bilo u srcu, ticala se osobe u njezinoj cjelovitosti, te zato, kad su govorili o srcu, govorili su o cijelome čovjeku. On je u svom djelovanju bio cjelovit tek onda kad se unosio srcem u ono što čini.

No ljudski rod je od samih početaka imao ozbiljnih srčanih problema, te je, ne znajući se čuvati grijeha, izabrao živjeti sa srčanom manom. To se dogodilo u trenutku kad je čovjek uskratio dužnu ljubav svome Stvoritelju, opredijelivši se za samostalnu ljubav. Za onu Božju ostavio je tek nešto malo mjesta u zapečku svoga srca, umjesto da cijelo svoje postojanje njome oblikuje. Ništa bolje ni drukčije nije bilo niti s Božjim izabranim narodom u kasnijim vremenima koji je nastavio živjeti gotovo na isti način kao i narodi koji nisu upoznali jednoga i jedinoga Boga. Zato su ga njegovi proroci prekoravali za

suhoću srca i otpad od Božje ljubavi. Predbacivali su im da su postali narod čije se srce usalilo, tj. otežalo pod teretom zemaljskih interesa. Pozivali su ih da se obrate od uljuljanosti u zemaljsku moć, dobra i blagodati. Samo su oni uspostavljali pravu dijagnozu naroda tvrdeći kako im je srce postalo kameno za Boga i Božje vrijednosti.

U ŠKOLI BOŽJEG SRCA

No Bog ih ni tada nije napustio, nego je obećao da će izvaditi iz tijela njihova srce kameno i dati im srce od mesa. Trebalo im je srce koje osjeća božanskim osjećajem, koje ljubi Boga iznad svega i poradi njega sve ono što on ljubi i bezuvjetno kao što on to čini. Bog je izabrao i zadužio Mariju da bude "kardiolog" ljudskoga roda, tj. s njom je započeo konačni proces oko transplantacije ljudskog srca. Povjerio je njoj ključnu zadaću, kako bi na ljudski rod po svome Sinu izlio svu svoju ljubav, tj. kako bi čovjeku dao božansko srce po Srcu svoga Sina. Marija je kao dobar kardiolog morala znati kako izgleda zdravo ljudsko srce, što je morala izučiti u školi Božje ljubavi, čuvajući svoje srce cjelovitim i čistim, neoskvrnjanim i milosti punim. Kao nadarena i obdarena učenica u školi Božje kardiologije, mogla je pomoći ljudskome rodu da pročisti sve svoje vene i arterije, koje nisu više prenosile krv božanskog života, zbog čega je čovječanstvo bilo na duhovnom umoru.

Kako bi ispunila svoje poslanje, Marija je učinila sve da ne postavi nikakvu zapreku Bogu. Samo tako je bila sposobna uvidjeti ispravnost Božje dijagnoze bolesnomu ljudskom rodu, te isto tako učiniti što treba da zahvat uspije. Školovana u

školi njegova prečistog Srca, njemu potpuno predana u cjelovitoj ljubavi, ponizno je služila upijajući njegove pouke i dajući voditi svaki svoj potez njegovom božanskom voljom. Zato je njoj dana milost da ljudskom rodu presadi Srce Božje utjelovivši Božjeg Sina u svom krilu i dajući mu ljudsko srce. Dok je ona njemu otvarala svoje srce u žarkom zajedništvu ljubavi, on je njoj povjeravao svoje Srce, kojem je ona pridružila i ono čisto ljudsko, tako da je srce ljudskog roda napokon moglo kucati onom božanskom puninom.

U OPERACIJSKOJ SALI

Upravo tom izvanrednom transplantacijom koju je izvršila utjelovljenjem, Marija se pokazala nezamjenjivim kardiologom ljudskoga roda. Ako joj je Bog povjerio Srce svoga Sina, koliko joj tek onda mi trebamo povjeravati svoja srca?! Jer ljudsko srce može liječiti samo onaj kardio-

log koji zna što je to zdravo srce, koji pozna ono model-srce. Upravo to je bila Marija, koje je srce od samog začeca bilo sukladno Božjemu, modelu svakoga ljudskog srca, jer je Bog stvorio ljudska srca na sliku srca svoga. A Marijino srce uvijek i u svemu bilo je upućeno na Božje i njezina ljubav je bila cjelovita. Zato je ona mogla dati čisto ljudsko srce Sinu Božjemu, noseći ga devet mjeseci pod svojim srcem. A dok je pod njezinim srcem tuklo srce njegovo, ona je najbolje znala što znači osluškiavati otkucaje Božjeg Srca u svom biću.

Stoga je i na nama da sjedinimo svoja srca s njezinim, a to znači da se podvrgnemo kirurškom zahvatu u Marijinoj operacijskoj sali, jer će po tomu čudesnom zahvatu biti u potpunu zajedništvu sa srcem Sina Božjega. Sjediniti srce s njom, znači ujedno ga suobličiti njezinu. A ona, koja je pozorno osluškiavala otkucaje Srca Božjega pod svojim srcem i koja je sve Božje brižno čuvala u našem srcu, moći će jasno osjetiti i svaki otkucaj i šum našeg srca. Ona će znati uspostaviti pravu dijagnozu, ali jednako tako izvesti potreban zahvat kao osposobljen kardiolog, od Boga ovlaštena za takve zahvate. Njezina majčinska skrbr može učiniti da se oslobodimo svih natruha i taloga grijeha koji teku našim žilama, da izvadimo srce kamenom, te da na najdostojni način prihvatimo ono Božansko Srce koje nas neizmjerljivo ljubi. Samo tako ćemo i sami svijetu otkrivati i darivati Božju ljubav, pozivajući svakog čovjeka da svoje srce uzdigne Gospodinu, sukladno onom što je ona činila. A rasterećeno okamenjenosti i ostalih tereta, bit će sposobno za uzlet do neba.

Ivan BODROŽIĆ

Daltonistička blajburgijanja

Poslije svibnja, koji svojoj Kraljici ružice „na pozdrav stavlja”, tijekom kojeg po našim crkvama cvjetaju bijele ruže prvopričesničkih haljina i spektakr svih boja darova Duha Svetoga u krizmaničkim slavljinama..., slijedi blagi lipanj što mu slavensko drvo ime daje, a obilježen je svetkovanjem Srca: Isusova i Marijina koji ove godine padaju u samo srce mjeseca (15. i 16. lipnja). Bilo bi, stoga, dostojno i pravedno i sasvim prikladno posvetiti napis u ovom broju našeg lista upravo srcu i Srcu. Ali onda se odnekud pojavi Matoš s onim svojim: „I dok je srca, bit će i Krocacije!” U tome i jest problem, dični naš Trubaču: ne samo da danas „regnum regno prescribit leges”, osobito hrvatskome, nego se čini da danas Krocacija ostaje bez srca, ili da opasno boluje od aritmije i amnezije, na trenutke čak da je pred srčanim udarom.

PREDSJEDNIKOV STAV

Dok je Predsjedništvo Hrvatskog sabora u travnju raspravljalo o (ne)obilježavanju Dana spomena na hrvatske žrtve u Bleiburgu, novinare je zanimao stav predsjednika Republike. On smatra da *„treba razdvojiti stradanje nevinih ljudi od političkih manifestacija koje neki put zloupotrebljavaju upravo takve prilike”*. Treba li biti pravnik da bismo razumjeli kako se nešto može obilježavati i od toga se „razdvojiti”? Možda kao u Srbu pretprošle godine, kako čitamo na

Internetu: *„Braniteljske udruge ‘u toru’, ograđene sa svih strana metalnom ogradom, antifašisti s druge strane oko spomenika ustanku, a između njih kordoni interventnih policijskih jedinica u pancirkama - to je najkraći opis slike i događanja u utorak u mjestu Srb.”*

Hoćemo li, g. Predsjedniče, opet krenuti u „rikverc” takva „razdvajanja” Hrvata, ovih živih kojima ste predsjednik, a po šavovima „sortiranja” žrtava na krivce i nevine, na one kojima su se podizali spomenici i na one za kojima se nije smjelo naglas zaplakati, ili po „crti razdvajanja” Vašeg prethodnika na one u Bleiburgu od kojih su „barem neki krivi” za one u Jasenovcu, dok od „Jasenovčana” nitko nije kriv ni za jednu žrtvu u Bleiburgu? To „lucidno otkrivenje” bivšeg predsjednika nije dostojno komentara! Osim da je čak i zloglasni španjolski diktator bio „uvidavniji” prema svojim poginulim protivnicima.

Čini nam se da su ti recidivi hrvatskih razdvajanja u funkciji perfidnih razvodnjavanja hrvatskih sjećanja. U svoje se vrijeme Dan državnosti 30. svibnja bio već čvrsto „ugravirao” u hrvatska sjećanja i osjećanja, a onda se netko sjetio nepotrebno (?) mu promijeniti nadnevak i postiglo se da danas polovica Hrvata više na zna kad se to obilježava. (Eto, npr., ni ja dok ovo pišem, zaista!) Čini se da se isti uspjeni recept sad primjenjuje na spomen hrvatskih žrtava: s prve postaje, iz „kompromitiranog” Bleiburga, u Sloveniju, a onda naprijed (ili natrag!) po dugom križnom putu ne bi li se te „ničije” žrtve ponovo vratilo u grob zaborava.

REHABILITACIJA DANA USTANKA

U Srbu ste tada bili otvorili obnovljeni spomenik „Ustanak”, koji je financirala Država Hrvatska, mada je u najmanju ruku prijeporno tko je tamo bio ustao i protiv koga. I kakav smo mi to „Dan ustanka naroda Hrvatske” desetljećima obilježavali. Zar biste ga zaista htjeli rehabilitirati? I koliko je na toj proslavi u Srbu među okupljenim „antifašistima” bilo i onih koji su bili ustali i protiv ove Hrvatske! I ustali bi, bez promišljanja, protiv svake Hrvatske: i Pavelićeve, i Tuđmanove i Račanove! Ne čini li Vam se da bi i u tom „antifašizmu” trebalo nešto „razdvojiti”? Za Predsjednika je očito prijeporan Bleiburg, ma koliko se upinjao razuvjeriti javnost: “Znamo, na Križnom putu je stradalo puno onih ljudi koji nisu trebali stradati, da je bilo zločina, i to treba obilježiti... ali, bitan je kontekst. Ono što se godinama događa na ovoj službenoj proslavi nije u duhu Ustava

RH i njegovih tradicija. Znamo da se tamo pojavljuju ljudi s obilježjima, uniformama koje su dio ustaške tradicije.” Još je, na upit novinara, potvrdio kako se za takva događanja može reći da su manifestacija “ustaške zmije” na koju on kao da, čini se, ponosno, polaže autorsko pravo.

SAMI OD SEBE STRADALI

Dakle, u tih nekoliko uniformi predsjednik s lakoćom prepoznaje i imenuje „ustašku zmiju”, ali na Križnom put je „stradalo” (valjda samo od sebe!) puno ljudi i „bilo je” zločina! Kao kada meteorolog izvješćuje da je jučer bilo strašno nevrijeme i stradalo puno voćnjaka! Bože sačuvaj, da bi se to ikako povezalos nekim drugim uniformama i „zmijama” kojima je hrvatski predsjednik u Srbu, dok su oni skandirali „Tito, Tito!”, hvalopjevao: „Gledam vaša odličja iz Drugog svjetskog rata koja danas nosite, i tako treba, s ponosom ih stavite!”

Gotovo sve novinske agencije i urednici Predsjednikovu izjavu saželi su ovako: „*Nije upitno (je li to tiskarska pogreška, a možda 'nije uputno?!') odavanje počasti i iskazivanje pijeteta žrtvama na Bleiburgu, nego način na koji se to čini!*”

A koji je to „način”, g. Predsjedniče? Što to na Bleiburgu nije „u duhu ustava RH”? Mislite li na onih nekoliko slabokrvnih mladunaca odjevenih u „ustaše”? Gotovo uvijek jednih te istih! A možda i a-teistih!? Zar ih je tako teško evidentirati i udaljiti?

PREDSEDNIKOVE "LIJEPE KAPE"

I kako to da ste prije nepune dvije godine u Srbu onako umilno tepali

trorogim kapama (a znano je odakle su potekle) s petokrakom: „Neki od vas nose i kape partizanke. To su lijepe kape, one su poruke ljubavi i mira, poruke da više nikada ne bude zločina, genocida i rata...!” Da se rastopiš od miline! I zapitaš: jesmo li se to vratili u vrijeme: „druže Tito, ljubičice bijela!”, ili otputovali u Sjevernu Koreju?! I jesu li te „lijepe” kape imale ikakve veze s onim da je „bilo zločina” na Bleiburgu? I jesu li one zaista toliko uvjerljivo lijepe da mogu svojom „ljepotom” pokriti sve strašne zločine?

A da je o tim „lijepim kapama” pitati one, mnoge i mnoge, kojima su one bile zadnje što su na zemlji vidjeli kad su ih žive bacali u jame i zazidavali u rudnička okna? Jesu li i njima bile „lijepe poruke ljubavi i mira”? I nije li taj crveni zmaj, kako ga je - ne slučajno - naslikao veliki Ivo Dulčić na oltarnoj slici u rodnom Brusju na Hvaru, progutao nevinih i čestitih Hrvata puno više čak i od one famozne „ustaške zmiје”?

Tada su moćni slijednici onih „lijepih kapa” bili pozvali župnika Brusja na obavijesni razgovor i uputili mu zanimljiv i znakovit prigovor na tu Dulčićevu sliku: „Pa gdje ste vidjeli crvenog zmaја?!” A on im je odgovorio: „A gdje ste vi vidjeli zelenog?!” Dobro je netko zapazio da je u politici zeleno gotovo u pravilu iznutra crveno. A daltonizam - nerazlikovanje boja pogađa čak 8% muškaraca, od kojih su većina dikromati koji zamjenjuju crvenu boju zelenom! Čini se da je među Hrvatima taj postotak puno veći. Do razine epidemije.

Stanko JERČIĆ

Bogorodičino cvijeće

Lilium candidum

Bogorodičino cvijeće ili bijeli ljiljan zeljasta je trajnica jajaste lukovice, a naraste i do 120 cm visine. Na vrhu ima najčešće tri ili više lijepih, bijelih i veoma mirisavih cvjetova. Najviše se sadi kao ukras, pa je teško naći vrt bez nje. Njezina ljekovitost bila je poznata već arapsko-perzijskim liječnicima.

Latinski *lilium* potječe vjerojatno od grčkoga *lerion*, što navodno ima korijen u egipatskom *brr't*, koja se u koptskom izgovarala kao *breri* ili *bleli*, a zbog nemarnosti *lijle*, što bi mogao biti korijen hrvatskog naziva. Ljiljan je bio znak dostojanstva Velikog svećenika, postao je državnim simbolom i prenesen na Gospu, nebesku kraljicu. Prema pobožnoj predaji, u Gospinoj sobi nalazio se lonac s bijelim ljiljanom kad joj je anđeo došao navijestiti da će roditi Spasitelja.

Mario CRVENKA

Veliko pouzdanje

Pripovijedala mi je 83-godišnja snaša Janja iz Gundinaca kako joj je dolazak pod okrilje Gospe Brze pomoći donio dugo iščekivano ozdravljenje. Bolovala je, naime, od čestih napadaja migrenske boli koja ju je pratila otkako zna za sebe. Vodila ju je, doduše, majka radi toga k liječniku u Babinu Gredu, ali je to bilo uzalud. Liječnik bi joj propisao neke sitne tablete, a djevojčica bi morala popiti i po dvije da bi joj uminula bol. Ni dandanas medicina nije uspjela do kraja prodrijeti u tu zagonetnu glavobolju od koje trpe mnoge osobe, kojoj su popratne pojave mučnine i povraćanja.

Snašu Janju pratila je migrenska bol, sve do prije dvadesetak godina. Njezina kći Barica s obitelji živi u Slavanskom Brodu, uza samo svetište Gospe Brze pomoći. Svoju majku odlučila je zimi udomiti kod sebe, da kod kuće nije sama. Iako je snaša Janja kao seoska žena vezana uza svoju kuću i gospodarstvo, prihvatila je kćerkin poziv. Zimi bi boravila kod kćeri u gradu, a kad zatopli odlazila bi u svoje Gundince u kojima bi ostajala sve do zime, a onda bi opet išla u Slavonski Brod. U njemu su joj se konačno otvorila i vrata ozdravljenja. Osim što je bolest mučila nju samu, osobito ju je tištilo što joj je i unuk Igor patio od migrenske boli s povraćanjem. Uvjerena u Gospinu moć, govorila je: *"Ako nam išta može pomoći da nestane naša životna muka, to je onda samo Gospa. U nju se jedino još uzdam."*

Milosrdno Srce nebeske Majke potaknulo je Janju na svagdašnji odlazak na molitvu krunice i misno slavlje, te na odluku da svakog dana na koljenima moli tri Zdravomarije samo na nakanu za ozdravljenje svoje i svoga unuka. I bila je u tom ustrajna. Oboje su napokon ozdravili. Migrena je potpuno iščezla. Janja je to doživjela kao svoje novo rođenje, ali i novo rođenje svog unuka. Veliko pouzdanje u Gospinu pomoć donijelo joj je spokojnu i zdravu starost, a unuku mirnije i bezbrižnije djetinjstvo. Dragoj Gospi neizrecivo zahvalana i dalje revno moli u crkvi i kod kuće za svoju obitelj i sve potrebite.

Nedjeljka ANDRIĆ-NOVINČ

Eadmer iz Canterburyja o Bezgrešnoj

Engleski benediktinac Eadmer značajna je pojava na području bogoslovske znanosti po svom stavu o izuzetnoj svetosti Majke Isusove i njezinoj zagovorničkoj ulozi. Prema njegovu učenju, Marija je Božja izabranica, sveto i uzvišeno stvošenje u kojeg životu nije bilo ničega što bi je otuđivalo od Boga. Zbog uloge koja joj je bila povjerena kao Majci Otkupiteljevoj, ona je moćna zagovornica u posredovanju Božjeg prijateljstva. Eadmerov doprinos od odlučujuće je važnosti u sazrijevanju istine o Bezgrešnom začeću Marijinu u službi Krista Spasitelja.

Eadmer potječe iz anglosasonske obitelji. Rođen je oko g. 1060., a humanističku i bogoslovsku naobrazbu stekao je u Canterburyju. Bio je učenikom i prijateljem sv. Anzelma, čiji je i životopis napisao. Bi imenovan biskupom u Škotskoj, ali je tu službu odbio prihvatiti zbog nesuglasica. Poznat je kao bogoslovac i povjesničar, a preminuo je oko 1126.

Za nas je Eadmer važan po djelu o *Začeću sv. Marije*. Središnja točka njegova nauka jest izvorna svetost Majke Božje i njezina uloga kao zagovornice. Sljedbenik je bogoslovaca koji su slavili spomen Marijina začeća, svetkovine osporavane među ondašnjim bogoslovcima, rado slavljene i prihvaćene među jednostavnim pukom Božjim.

SVA SVETA

U raspravi o Marijinu začeću Eadmer poseže za Anzelmovom postavkom o Marijinoj izvanrednoj svetosti i uzvišenosti uloge koju joj je Bog povjerio. On ide dalje od postavke svog učitelja o Marijinu posvećenju u majčinoj utrobi i tvrdi da je bila slobodna od istočnoga grijeha od samog početka svoga života. Pozivajući se na biblijska izvješća o proroku Izaiji i Ivanu Krstitelju koji, kako svjedoči Pismo, bijahu posvećeni u majčinskoj utrobi, Eadmer tvrdi da je i u Marijinu slučaju vrijedilo isto načelo. Ona koja je jedinstveno prebivalište u kojem se nastanio sam Sin Božji nije mogla biti prikraćena milosti i darova Duha Svetoga ni u prvom trenutku svoga začeća. On veli:

“Ako su Jeremija i Ivan bili ispunjeni Dubom Svetim u majčinoj utrobi, tko će zantijekati da jedinstveno prebivalište svih vremena, jedina i najdraža kolijevka

Sina Božjega, da je bila prikraćena milosti i sujeta Duba Svetoga... Stoga, o najblaženija među svim ženama, sigurno je sve ono što je Bog htio najdostojnijega za bilo koju osobu, da je to htio i za te."

Iz navedenog je jasno da Eadmer u svom dokaznom postupku upotrebljava načelo dostojnosti koje će u kasnijem bogoslovlju doživjeti klasičan oblik u tri postavke: Bog je to mogao učiniti, bilo je dostojno da učini i učinio je. Te postavke kasnije je upotpunio i obrazložio škotski franjevac Ivan Duns Škot u svojoj raspravi o Bezgrešnom začecu Marijinu, koje se ostvarilo zahvaljujući Kristu, savršenu Otkupitelju.

ZAGOVORNICA

Polazeći od uloge koju je Bog povjerio Majci Isusovoj, Eadmer se rado zaustavlja na njezinoj veličini i dostojanstvu. U Božjem planu spasenja ona zauzima izvanredno mjesto i ulogu. Duh Sveti nastanio se u njoj, Gospodin joj je učinio velike stvari, sveto je ime njegovo.

"Bog je gospodar svega stvorenoga jer je po svojoj riječi sve stvorio. Marija je jednako tako gospodarica svega stvorenja, jer je po milosti koju je zaslužila ponovno uspostavila prvotno dostojanstvo u stvorenju. I kao što je Bog od same svoje biti rodio Onoga po kojemu su stvorene sve stvari (usp. Iv 1,3) jednako je tako Marija rodila po svom tijelu Onoga po kojemu su sve stvari obnovljene u ljepoti njihova prvoga stvorenja."

Marijina moć i veličina dolaze od Boga i očituju se u majčinskoj i službeničkoj ulozi koju joj je Bog povjerio u općem planu spasenja. Za Eadmera je posve jasno da je Krist izvoršte milosrda, a Marija njegova Majka ukoliko je rodila

Onoga kojega je Bog postavio izvorom svega spasenja. Krist Gospodin po Marijinoj zaslugi postao je našim braćom i kao takav ne odbacuje prošnje svoje Majke. Marijina je, dakle, uloga pomoći grešnicima da se susretnu s Bogom. Ona vjernike upućuje Kristu da čine ono što im on rekne. Osjećajem majčinskog milosrda sudjeluje u posredovanju dobara otkupljenja.

Uloga koju je Bog povjerio Majci Isusovoj i koju ona vrši iz svoga nebeskog prebivališta dopušta vjernicima da joj se obraćaju u svojim duhovnim i tjelesnim potrebama s pouzdanjem da njezin zagovor posjeduje izvanrednu učinkovitost. Pravedan božanski Sudac ne niječe Marijin zagovor i prošnju, pa ni onima koji to nisu zaslužili po svojim zaslugama, nego po dobroti Božjeg milosrda.

"Ako se zazove ime Njegove Majke, njezine zasluge posjeduju toliku moć zagovora da onaj koji moli biva uslišan, iako to po svojim djelima ne bi zaslužio."

"Upravo je zbog grešnika Marija postala Majkom Božjom. Raduj se i kliči, grešniče! Nemaš se čega bojati ni zbog čega očajavati... Tvoj sudac, to jest tvoj brat, poučio te da se utječeš zagovoru njegove Majke. Ona ti nije zaničkala svoje zauzimanje, da ne budeš pritisnut težinom pravedna suda."

Upravo po Kristu dolazi do izražaja moć Gospina zagovora, koji o njemu potpuno ovisi. To su kasnije bogoslovske spoznaje koje su ostale izvan dometa Eadmerova vremena i njegovih mističnih razmišljanja. No ipak je njegova uloga značajna zbog naglaska na izvanrednosti Nazaretske Djevice koja je bila bezgrešno prebivalište Sina Božjega.

dar-ko

Marijanske teme o. Gerarda

Prebirući rukopise Sluge Božjega, našao sam brojne propovijedi koje je izrekao o Majci Božjoj i ostavio ih u svojim rukopisima. Godinama je redovito propovijedao na Marijine svetkovine i blagdane koji su se tada nazivali blagdanima "prve ili druge klase"! Osim toga, u njegovoj pismenoj ostavštini nalazimo o Majci Božjoj još tri rukopisa. Jedan od njih ima naslov "Razgovor s Isusom i Majkom", drugi "Razgovor s Majkom", a treći "Razgovor s Isusom, Majkom i sv. Josipom". Naslovi navedenih rukopisa, u kojima je istaknuta riječ "razgovor", upućuje nas na definiciju molitve svete Terezije Avilske. Sv. Terezija definira molitvu: "Razgovor s Onim za koga znamo da nas voli." Ako je tako, onda je lako otkriti da je Gerardov "razgovor" s članovima svete Obitelji: Isusom, Marijom i Josipom, "molitveni razgovor"! "Razgovor" koji je u svezi s kršćanskom molitvom i s kršćanskim duhovnim životom.

Osim brojnih propovijedi o Majci Božjoj, u rukopisima Sluge Božjega susrećemo i brojne tvrdnje koje su zapisane, kao usput, vrijedne pažnje za upoznavanje Gerardova razmišljanja o Majci Božjoj. Stoga se namjeravam i tim tvrdnjama koristiti kako bih što cjelovitije prikazao njegova razmišljanja o Majci Božjoj, od kojih je Sluga Božji živio i druge učio. Da su spomenuti rukopisi vezani za duhovni kršćanski život, za molitvu i za produbljenje kršćanskoga života, sveje-

doče sljedeći navodi iz rukopisa o. Gerarda: "Isuse, Marijo, Josipe, ako ću vas slušati, dobro ću se ponašati (28. V. 1930.). Dakle, kad zapnem treba da stanem i poslušam što ćete kazati."

ZAGOVOR RAZLIČIT OD DRUGIH

"Razgovor s Marijom" i njezin zagovor se razlikuju od zagovora svetaca. "Ako smo djeca bl. Dj. Marije, onda je naš Otac Duh Sveti, Zaručnik bl. Dj. Marije. Dakle, kao dobar domaćin, Duh Sveti se stara (brine se za nas): uči nas, posredstvom Majke Božje, duhovnom životu, duhovne potrebe nabaviti." Kao da ovim navodom želi reći da Majka Božja ima specifičnu moć posredništva jer su njezini odnosi s Duhom Svetim posebni, da se posebna moć zagovora Majke Božje temelji na "zaručništvu" Presvete Djevice s Duhom Svetim. Prva Eva, u raju zemaljskom, stavila je kamen na dušu te duša ne može letjeti. Nova Eva Marija ima moć, snagom posebne povezanosti s Duhom Svetim, "kamen s krila duše otkloniti"! Po posebnoj povezanosti s Duhom Svetim, Majka Božja dobiva posebnu moć posredovanja - moć koju

Sl. Božji o. Gerard Tomo Stantić karmelićanin je, rođen 16. rujna 1876. u hrvatskoj obitelji u Đurđinu u Vojvodini, a preminuo 24. lipnja 1956. u Somboru, gdje je više od 50 godina živio i radio kao svećenik redovnik. Svoj život utrošio je da ljude privuče Bogu, pa je g. 1985. pokrenut postupak za njegovo proglašenje blaženim i svetim, koji je od g. 2003. pri Kongregaciji za proglašenje svetih u Vatikanu. Posmrtni ostaci preneseni su mu g. 1985. u karmelsku crkvu u Somboru.

o. Gerard uobličava u sljedeće vlastoručne zapise: "Moja je duša kao pokidani kaput kojeg kрпи ne samo bl. Dj. Marija nego i svaki tko me savjetuje ili mi žalost uzrokuje. Sve to moram dopustiti da iz krila Majke Božje ne ispadnem." Marija, "nova Eva", bliža je izvoru milosti te čisti od grijeha, i od duhovne mlakosti jer: "Ako hoćeš da ti se smilujem, skloni se u krilo One koja je sva lijepa... O njezinoj ljepoti govori Sveto pismo: 'Sva si lijepa...' Njezina ljepota se ne može usporediti, jer je nakićena i puna milosti... Čovječja je duša prije istočnoga grijeha bila divna Božja slika, po istočnom grijehu je okaljana, stoga treba vjerno, čistim srcem služiti Bogu kao Marija... Treba nabavljati čistoću duše te je nakititi... Čistoća duše po Marijinu uzoru priprema na dostojno susretanje s Kristom, primjerice u primanju Euharistije. Kad Mariju nasljedujemo, njezinom se zagovoru

utječemo, čistija nam je duša te više dobivamo od punine milosti." Po o. Gerardu, štovanje Majke priprema kršćansku dušu na što plodniji susret s Kristom koji se na zemlji događa posebno po Euharistiji, više nego što to mogu pružiti drugi sveci!

DRUKČIJA POSREDNICA

Stoga je posredovanje Majke Božje posebno te se razlikuje od posredovanja drugih svetaca jer je ona "Nova Eva": Po prvoj Evi zajedno s prvim Adamom: "Postali smo kao ptica u slabosti te ne možemo letjeti iznad zemlje." Marija pak, nova Eva zajedno s "novim Adamom", oslobađa od "slabosti", te možemo "letjeti". Po ovoj logici Gerard upućuje svoju molbu Isusu: "Tvoja je Majka sve riječi što je čula čuvala ih pohranjujući ih u svoje srce. Daj da i ja sve dobro što čujem u srcu čuvam i o tome razmatram." Ova zadnja tvrdnja Sluge Božjega posebno naglašava navlastitost štovanja Majke Božje. Majku Božju treba uzeti za učiteljicu u kršćanskom životu. Učiti od nje kako služiti dragom Bogu: "letjeti kao ptica iznad zemlje"!

U svojoj pobudnici o Marijinu štovanju papa Pavao VI. je napisao: "Pobožnost prema Majci Gospodinovoj postaje za vjernike prigoda za rast u Božjoj milosti: to je konačna svrha... Nije, naime, moguće častiti Onu koja je *puna milosti* a da ujedno visoko ne cijenimo stanje milosti u samome sebi."

Gerard, kao sv. Otac Pavao VI., stavlja naglasak na kršćanski duhovni život: učiti od Majke Božje kako živjeti u milosti Božjoj!

Ante STANTIĆ

("Zvonik", 2/2012., str. 23.)

Duhovska Gospa

Kad se u skriptoriju radala knjiga, iluminacija i kaligrafija bili su srodnici. Slika u obliku minijature, inicijal i pismo, ures i vinjeta, pripadali su istoj obitelji. Bilo je to vrijeme pisanja i oslikavanja knjiga. Danas takve knjige plijene znatiželjne posjetitelje s digitalnim slikama i mobilnim slovima.

Otvorimo li jednu, otkrit ćemo tajnu sitnoslikarske iluminacije. Odlučimo li se za časoslov zvan *Très riches heures du Duc du Berry*, otkrit ćemo slikovno i pisano bogatstvo.

DJELO VIŠE MAJSTORA

Treći sin francuskoga kralja Ivana II. Dobroga, prvi vojvoda pokrajine Berry u središnjoj Francuskoj sa sjedištem u Bourgesu, Jean I., zvan Ivan Veličanstveni ili Mali kralj Bourgesa (1340.-1416.), brat kralja Karla V. i nećak kralja Karlo VI., veliki mecena i ljubitelj likovne umjetnosti, poželio je imati svagdanji molitvenik. Pozvao je zato flamanske iluministe njemačkoga podrijetla iz Nimwerga (danas nizozemski Nijmegen), braću *Limbourg* (Paul, Jean i Hermann) na dvor u Bourges. U duhu gotičkoga naturalizma, između 1412. i 1416., odnosno do smrti, ona su mu naslikala 35 velikih i 25 manjih minijatura. Kako je te godine umro i Jean I., na nagovor kralja Karla VII., oslikavanje je nastavio nepoznati umjet-

nik, tzv. *Master of Shadows*, vjerojatno flamanski iluminist *Barthélemy van Eyck* (+ poslije 1470.). Prema želji savojske princeze Carlotte i vojvode Karla I. Savojskoga, između g. 1485. i 1489. dovršio ga je francuski iluminist *Jean Colombe* (1430.-1505.) iz Bourgesa. Nakon smrti vojvode Karla I., časoslov je bio u posjedu Filiberta II. Savojskoga, a zatim Margarite Habzburške, kćeri cara Maksimilijana I. Prema njezinoj oporuci, vjerojatno je prenesen u Nizozemsku. Kad su se, u međuvremenu, knjige počele tiskati na matricama pomoću lijevanih slova, izgubio mu se trag. U 19. st. pronađen je u knjižnici jedne škole u Genovi. Za posjeta obitelji Spinola, otkupio ga je g. 1856. Henri d'Orléans (1822.-1897.), sin kralja Luja Filipa I., vojvoda pokrajine Aumale u sjevernoj

Francuskoj, i pohranio u svom dvorcu u Chantilly, sjeverno od Pariza. Njegova originalnost potvrđena je nakon što je g. 1881. bibliotekar Leopold Victor Delisle u ostavštini vojvode Jeana I. pronašao ugovor između mecene i braće Limbourg.

Odgonetavajući koje su listove započela oslikavati braća Limbourg, koje je pokušao Barthélemy van Eyck a dovršio Colombe, bibliofili su došli do zaključka da su biljne i mineralne pigmente, osim crne i bijele, pripremljene u kućnoj radinosti, koristili svi sitnoslikari u deset različitih tonova. Povezuje ih i jedinstvo stila u kojemu svaki mjesec u kalendariju ima dvije stranice: jedna označava mjesec, a druga, pravokutna s polukružnim lukom, oslikava poljodjelske radove i glavne svetkovine u njemu. Tako je, npr., u siječnju prikazan vojvoda pokrajine Berry kako slavi Novu godinu sa svojim dvorjanicima. Braća Limbourg pridržavala su se jednostavnog opisa tako da se minijature, inicijali, vinjete i uresi na okvirima skladno ujedinjuju u prateći kaligrafski tekst. U duhu ranorenesansnoga humanizma, Colombe je oslikavao velike minijature s mnoštvom figura u arhitektonskim okvirima. Iako u bogato ukrašenim nošnjama, likovi su mu preozbiljna lica. Prenaglašeno je koristio plavu i zlatnu boju, osobito u krajolicima. Zahvaljujući korištenju dijagonalnih linija i nježnih nijansi atmosferske perspektive, u svakom je mjesecu oslikao veličanstvene krajolike.

COLOMBOV DRAGULJ

Časoslov je danas nacionalno vlasništvo za koje skrbi Institut de France, a čuva

se u nekadašnjem dvorcu, Musée Condé (broj inventara Ms. 65), u Chantillyju.

Uvezan je u crvenu kožu, pozlaćenih je rubova, ima 206 stranica (21,5 x 30 cm), a sadrži 66 velikih i 65 malih minijatura, oko 300 inicijala i mnoštvo vinjeta. Uz poštovanje braće Limbourg, lice bi mu osvijetlala minijatura na stranici - "folio 79r", koju je izradio J. Colombe, *écriteur in de forme*, kako ga nazivaju francuski ljubitelji oslikanih knjiga, a prikazuje silazak Duha Svetoga (Dj 2, 1-4).

U svečanoj dvorani, koju omeđuje mnoštvo oslikanih arhitektonskih kipova, jedanaestorica apostola, nekoliko učenika i dvije žene okružuju Gospu kao predvodnicu molitve. Dok mole, upravljaju pogled prema svodu gdje se, u simbolu bijela goluba i sunčanih zraka, pojavljuje Duh Sveti. Zakonima kružne kompozicije Colombe je ujedinio molitvenu skupinu koju, kao točka susreta, povezuje Gospa koja, kao sveza između vjernika i Duhova, stoji točno ispod svodne polukupole. Sakralni prizor u dvorani i arhitektonski okvir, sličan crkvenom portalu ili oltarnom tabernakulu, tonski i stilski tvore istu cjelinu.

Časoslov *Très riches heures du Duc du Berry*, kao poveznicu gotičkoga idealizma i ranorenesansnog realizma, drže najljepšim kodeksom francuske gotičke iluminističke baštine, na kojega se listovima isprepliću biblijski sadržaji, prizori iz seoskoga i dvorskog života s prizorima pojedinih mjeseci u godini. Ponosni Francuzi rekli bi: Le Roi des manuscrits enluminés, a Hrvati bi, u slobodnu prijevodu, potvrdili: Biser iluminiranih rukopisa.

Ante Branko PERIŠA

Od srca k srcu

Lipanj u srcu godine, srce u srcu lipnja. Srce simbol ljubavi. Srce u kojem ima mjesta za sve ljude. Koliko je veliko, to srce prima sve ljude. Jesmo li dosad našli svoj kutak u njemu? Koga smo sve smjestili u svoje srce, kome smo zalupili vrata pred nosom i čekamo da nestane iz naše blizine jer nemamo više mrvu strpljenja ni milimetra prostora u srcu za nove izazove?!

NE UZMI TO K SRCU

Koliko sam puta čula tu preporuku! A što se to uzima srcu i kako? Srce nema ruke, nema noge, nema uši nema oči, no ipak sve što gledamo govorimo, dotičemo, prohodamo, ne može bez srca. Sve što prođe kroz glavu, ne dođe uvijek do srca. Za nešto je dobro da je daleko i od očiju i od srca, no voljeti se ne može bez srca. Pogadaju nas riječi, priče, tučnjave tragedije, a često i sitnice. Od gomile informacija koje prođu kroz glavu, dobar ih dio prođe i kroz srce. Ono ustrepti, ubrza ritam ili zastane na tren. Znati odabrati informacije koje čujemo o sebi i o drugima i ne primiti srcu ono što ne koristi, što uznemiruje, razara, to je umijeće zdrava življenja.

IZ OBILJA SRCA USTA GOVORE

Dosad sam razmišljala da je to obilje iz kojeg usta govore, sve ono lijepo, obo-

jano bojama ljubavi, poticajno za život i blagodat za druge. Ali to nije samo ono lijepo. U srcu su pohranjene mnoge rane, brojne tajne, tolike boli i kad se napuni srce bolima i jadom, duša progovori... To što joj tada treba jest rame za plakanje, uho za slušanje. Uho može slušati bez srca, ali bez srca ne može osluškivati i osjećati drugu osobu. Upravo zbog obilja emocija i sadržaja kojeg ne možemo nijemo nositi u srcu, vrlo je važno što i kako i u kolikoj mjeri primamo k srcu.

LJUBAV DO KRAJA

Dvije ruke, dva oka, dvije noge, dva uha, jedna glava, jedan nos, jedan jezik, jedno srce, jedna duša. Ako oko i ruku koji nas sablažnjavaju odstranimo, ostaje drugo oko i druga ruka. Srce je jedno. Odstraniti srce znači više ne biti, ne postojati. Presaditi srce znači nekome spasiti život. Dati srce znači ljubiti cjelovito, potpuno, do kraja. To je upravo kobno. Zato je dobro u ljubavi upoznati i prepoznati onoga kome dajemo srce. Ne možemo dati pola srca i živjeti s onom polovicom. Isus nas je ljubio do kraja. Ako bilo koga ili što volimo više od njega, upitan je naš kraj.

VREDNOTE I PRIORITETI U OBITELJI

U ovom ubrzanu vremenu u kojem živimo lako je izgubiti glavu, bilo u trci za novcem, ili zdravljem, užitkom, slavom, karijerom, izborom partnera... Postoje još plemeniti ljudi koji u svoju svakodnevicu unose mir i ljubav. Ima majki i očeva koji primaju od Boga djecu, mole se i zahvaljuju mu za njih. Još uvijek ima mladih koji se ne boje života, ni životnih opredjeljenja. U svo-

jim su obiteljima dobili što je najpotrebnije za život. Roditelji su ih nesebičnom ljubavlju osposobili da ljubav dijele. Kako li je svijetu potrebno zrelih mladića i djevojaka koji svoju ljubav neće protratiti kroz užitak za sebe! Oni su budućnost svijeta!

OTVORENO SRCE

Kada otvaramo srce? Kad nam je teško, kome otvaramo svoje srce? Onome u koga imamo povjerenja. U koga imamo povjerenja? U onoga koji nas neće izdati, koji zna čuvati tajne. Tko ima srce otvoreno za druge, a ujedno je u stanju šutjeti i čuvati tajne tako dobro kao Marija.

KAO MARIJA

Lijepo je imati Majku koja te voli, kojoj možeš reći sve, bez straha da će prvom prilikom izbrbljati ono što si jedva izgovorio. Majku koja zna čuvati tajne u svome srcu, te tajne čuvati zajedno s tobom i predati ih onome koji zna sve naše tajne.

ČISTO SRCE

Iz srca naviru mnoga zla koja zauzimaju prostor namijenjen plemenitu i dobru, stoga svagđano s psalmistom pjevajmo: „Srce čisto stvori mi, Bože, i duh postojan obnovi u meni!“ (Ps 51, 12). Očišćeno srce nije prazno, ono je otvoreno za ljubav. Čisto srce ne boji se istine kojom progovara. Istine se boji srce puno laži i zloće, jer istina otvara srce i prodire do srži.

SRCE U SRCU

Srce Isusovo i Marijino neka budu u srcu naših obitelji, a njihove slike na zidu nek nas trajno upućuju na srce koje ljubi do kraja. Srce Isusovo, žarko ognjište ljubavi, daj da se ogrijemo na tvom ognjištu! Otopi zapreke koje nas dijele od tebe, zapreke za ljubav! Marijo, nauči nas ljubiti i da se ne bojimo ljubiti! Ljubavi nikada previše, kad se prima i daje čista i otvorena srca. Marijo, nauči nas ljubiti do kraja i poput tebe reći: „Neka mi bude po riječi tvojoj!“ (Lk 1, 38). Neka bude, Oče, volja tvoja, neka bude po tvojoj volji i po tvojoj mjeri: obitelji, djece, svećenika, redovnika, redovnica, mladih i starih, otvorena uha za tvoju Riječ i otvorena srca za život po tvome Svetom Duhu u Istini i Ljubavi.

Danijela DE MICHELI VITTURI

Znate li za Gospu od P

Marijini su štovatelji kroz vjekove trajnoga zazivanja Njezina zagovora pronalazili brojne ikonografske sadržaje koji su likovnim oblikovanjem stvarali slikovnu predodžbu Majke Božje i to je vjernike na različite načine poticalo u molitvi. Najraznovrsniji su likovi nastajali u pokazivanju Majke i djeteta Isusa. Dva su lika uvijek zadržala međusobnu nježnost i dodir, a svaki je lik mijenjao svoj vlastiti sadržaj. Mnostvo je sadržajnih raznolikosti stvorilo mnoštvo naslova koji su okupljali slike i kipove u srodne cjeline kako bi ih bilo lakše prepoznati i po njima odrediti pojedinosti vjerničkoga života.

NEOBIČAN NAZIV

Gospa od Presvetog Srca Isusova je sadržajna cjelina u kojoj je naglasak na plamtećem Srcu kojim je označeno dijete Isus, a Marija pokazuje na njega. Najvažniji je promicatelj pobožnosti Gospi od Presvetoga Srca Isusova redovnička družba Misionara Presvetoga Srca Isusova, a svjetsko je središte štovanja u rimskoj crkvi Madonna del Sacro Cuore, na trgu Navona. To je stara crkva San Giacomo degli Spagnoli, koja je bila napuštena g. 1818., a g. 1878. prodana novoj redovničkoj zajednici koja ju je g. 1879. posvetila Gospi, kako je uklesano na pročelju. Od 5. veljače 1965. to je crkva kardinala đakona od kojih je jedan bio iz Družbe.

Družba je utemeljena u Francuskoj (Issoudun, 8. prosinca 1854.) i brzo

je napredovala. Imala je najprije dijecezansku potvrdu (9. rujna 1855.), zatim papinsko pravo (8. ožujka 1869.) i konačnu potvrdu Svete Stolice (20. lipnja 1874.), a papa Leon XIII. šalje (25. ožujka 1881.) njezine članove u apostolske vikarijate Mikroneziju i Melaneziju, gdje su i sada najbrojniji. Župnik Jules Chevalier (Richelieu, 15. ožujka 1824. - Issoudun, 21. listopada 1907.), utemeljitelj Družbe, bio je nadahnut dominikanskom marijanskom pobožnošću, pa je Marija uskoro

Presvetog Srca Isusova?

bila zaštitnica Družbe. On je g. 1857. prvi put govorio o Gospi od Presvetog Srca Isusova, a njezinu je crkvu u Issoudunu počeo graditi g. 1859. i u njoj je g. 1861. prvi put naslikan takav Gospin lik, na vitraju. Poslije je izrađen kip koji je okrunjen 8. rujna 1869.

ŠTOVANJE U SPLITU

U splitskoj crkvi sv. Filipa Nerija, prvi do glavnog oltara, u udubini zapadnoga zida, oltar je s Gospinim kipom (na

slici). Oltar je stariji od kipa, a to na oltaru potvrđuju dva reljefa iz života sv. Petra Nolasca. Vrijeme i okolnosti početka štovanje ovoga kipa nisu određene s potpunom sigurnošću, nego tek u usporedbi s nastankom takva kipa u Dubrovniku. U crkvi Male braće vodio je g. 1874. pučke misije kapucin o. Robert Menini (Split, 18. listopada 1837. - Sofija, 14. listopada 1916.; od 19. svibnja 1885. apostolski vikar u bugarskom Plovdivu). On je vjernike oduševio za štovanje Gospe od Presvetog Srca Isusova, pa su u Bergamu naručili Gospin kip i dvije slike te ih stavili na stari oltar sv. Josipa. Kip je bio svečano okrunjen 13. veljače 1876., a od tada u crkvi počinje svibanjska pobožnost. Prije nego u Splitu bude proučena prošlost kipa u crkvi sv. Filipa Nerija, koja je sada akademska crkva, moguće je zamisliti sličan način nastanka štovanja kao u Dubrovniku. Splitskom su crkvom tada upravljali kanonici, pa je možda Splitsčanin Andrija Fradelić (3. siječnja 1840. - 12. ožujka 1899.), koji se g. 1885. upisao u kongregaciju oratorija sv. Filipa, bio taj potaknuti naručitelj novoga kipa. Menini je bio veoma glasovit pučki misionar, pa je sigurno oduševljavao i vjernike u svome rodnom gradu iz kojega je otišao u ranom djetinjstvu. Splitska je Gospa u liku Bezgrešnoga Začeca, u naručju drži Dijete, a desnom rukom pokazuje Srce posred Njegovih grudi.

Milan IVANIŠEVIĆ

Svećenikova majka

„... Reci HVALA za toliku rijeku ljubavi koja teče svijetom, mali čovječe!“

Bez požrtvovnih i upornih majki ne bi bilo ni poštenih, marljivih i vjernih ljudi.

Njih nema u javnosti, na istaknutim mjestima gdje se javno dijele počasti, nagrade i priznanja za izniman doprinos društvu jer medalje, diplome i zahvalnice za majčinstvo, za roditeljstvo ne postoje iako isključivo na čvrstim temeljima njihove ljubavi, nesebičnosti i požrtvovnosti postoji i opstaje ovaj svijet.

Tihe i samozatajne, postojane i čvrste u dobru, one odolijevaju strpljivo i hrabro svakom zlu. U radosti i u patnji, s ponosom i u poniznosti one crpe svoju neizmjernu snagu iz umijeća ljubavi po uzoru i zagovoru svoje nebeske Majke Marije. Blagoslovljene su i moćne i kad su slabašne, krhke, bolesne ili tužne jer su ustrajne u svojim molitvama prošnje i zahvale.

Zahvalan biti znači shvatiti koliko ti je dobra u životu dragi Bog podario preko toplih, vrijednih i nježnih ruku tvoje majke i tvojega oca dok još nisi znao ni govoriti, ni hodati, mali čovječe.

Učeci od Gospe kao najdražega i najpouzdanijega uzora u životu,

U očekivanju dobrih vijesti

*Kad je najteže bilo
Majka te diže sebi u krilo,
- Ne boj se drago dijete, -
smiješkom ti veli
njezino lice milo.*

*Dok Marija sprema
skroman ručak svetom Josipu
i dječaku Isusu,
pjeva Marija srca radosna
služeći Božjega Sina,*

„Hvali duša moja Gospodina“

Vinka TOKIĆ BUROLO

znala je mama Danica sve svoje brige, sumnje i strahove predati dragome Bogu u ruke s punim povjerenjem za najbolji mogući ishod kao što je to činila u poniznosti i skrovisnosti sveta Nazaretska Djevica i tada kada nije posve razumjela neka zbivanja u svome životu, ali je u dubini duše osjećala i vjerovala da Bog jedini zna što je najbolje za čovjeka. S takvim povjerenjem u Božje djelovanje, molila se mama Danica za svoju djecu, prije svega da budu Božji, a time plemeniti i sretni ljudi. Dok ih je uspijevala još sve zajedno okupljati s dragim svojim suprugom Ivanom (sada pokojnim), molila se zajednički najdraža obiteljska molitva, krunica. I ta krunica postade najvrednija obiteljska baština mame Danice njezinoj djeci jer s tom molitvom i po njoj moglo se živjeti, nadati se, radovati i zadobiti bezbroj milosti od Gospodina, ma koliko bila teška vremena ili problemi. Ta krunica nas je pratila svakoga napose i sve u zajedništvu cijeloga života. Krunica na dar, krunica u ruci, krunica na zidu, krunica pod uzglavljem, krunica u torbi, krunica u novčaniku, krunica u automobilu, krunica u džepu, krunica oko vrata...

Nižući pobožno i ustrajno svoje Očenaše, Zdravomarije i Slavaocu naizmjenično s otajstvima radosti, svjetla, muke i slave, mama Danica se nadala i priželjkivala da barem netko od njezine djece izabere duhovni poziv, da postane svećenikom.

- Mislim da nema veće radosti i sreće za majku i oca od te da netko

od njezine djece postane svećenikom. U našoj su kući svećenici uvijek bili dobrodošli, kao Božji poslanici širokogrudno i velikodušno primljeni, počašćeni ručkom ili večerom kao na piru, na svadbi. Posjet svećenika obitelji, Bože moj, koje li radosti, kao da ti sam dragi Isus dolazi u pohode! Nezaboravni su ugodni i pametni razgovori sa svećenikom, koji krijepe dušu i uzdižu srce. Od toga susreta i toga dubovnog ozračja danima bismo još živjeli u radosti - tako kaže mama Danica.

I onda je dragi Bog, po zagovoru majke Marije, pozvao u svoju službu najmlađe djetete mame Danice od njih šestero te on postade redovnik, karmelićanin naš „mali“ brat Dario od Božje dobrote, naša zvijezda repatica i sunašce što nas grije zrakom Božje Milosti i Dobrote.

Zahvalna dragome Bogu i Gospi, mama Danica blagoslivlja i moli i dalje neumorno za naše drage svećenike, redovnike i redovnice, za nova duhovna zvanja i za sve nas.

- Možda netko od unuka i prauunuka, nikad se ne zna, podari, Bože i Gospe draga, novih vrijednih Božjih poslanika mome narodu! - uzdahne mama Danica.

Kao zaključak neka bude: Hvaljeno i slavno ime tvoje, Gospodine Bože naš, što nam dade toplo majčino i očevo krilo, a vrhu sviju Majku Spasitelja našega Isusa za uzor i potporu kao odraz tvoje savršene ljubavi s pram svojih stvorenja.

Vinka TOKIĆ BUROLO

Majka Isusova

Torbica je slučajno skliznula s njezina ramena, pala na pod i otvorila se. Sadržaj je iz nje stidljivo provirio - maramice, kozmetika i nešto što od prve nisam uspjela prepoznati. Poskočila je brzo i uhvatila torbicu, da je podigne. Ščepala sam je iznenada na brzinu za ruku:

- Stoj, da vidim što je to!
 - Ti sve moraš znati!?
 - Zašto ne? Nisam li ja tvoja majka?!
 - Hajde, evo vidi! - breznula se.
- Gledala sam u bočicu konjaka, onu najmanju što se može kupiti u prodavaonici. I nisam dolazila k sebi.
- Ti to nosiš sa sobom?
 - Da!
 - Ti piješ? Opijaš se?
 - Jedan "unučić" za mene i kolegicu Sanju! Kako se mogu od toga opiti?
 - O čemu govoriš? Kakav "unučić"?
- Našla sam ti alkohol u torbici, a ti govoriš o nekakvu "unučiću"?
- Da, o "unučiću"!
 - Ma kakvu "unučiću"?
 - A nisi znala da se to zove "unučić"?
 - Otkud bih znala!
 - Boca se zove "baba", a bačva "djed"!
- Što sve oni neće izmisliti kako bi se sakrili!
- Ne zanima me kako se što zove, nego me muči da ti piješ! - gubim pomalo strpljenje.

- Ja i Sanja sa sobom nosimo "unučića" da nam oni tamo u disku, u separeu, kad nam već donose bocu za stol ne podmetnu "babu", "djeda", "mamu" ili "tatu"!

- Što ja? - Otvaraju se vrata, ulazi Romeo. On šalje poljubac, mrmrlja da kasni - odlazi!

U glavi mi je košmar. Moram se pribрати. Najprije ovo moram s njom raspraviti, a onda uključiti Romea, jer ovako, na prvu da mu kažem, skočio bi i stao vikati: ubiti, smlaviti, zadaviti će i mene i nju.

Izazovi su veliki, sve poziva na negativno, na zlo, vrijednosti su izokrenute. Imam osjećaj da hrli samo u nevolje. Nije lako, uopće nije lako s osamnaestogodišnjakinjom boj biti. Svu noć su mi dolazila moja djeca, jedno po jedno. Svako od njih nosilo je velik teret na svojim leđima, tako da su bila sagnuta do zemlje. Lica im nisam mogla razabrati, a znala sam da su to ona, moja djeca. Pokušavala sam im pomoći. Hrvala sma se, plakala, borila se da dohvatim taj veliki teret na njihovim leđima. Usprkos tome što sam davala sve od sebe, što sam svim silama nastojala dohvatiti to što ih je zgrbilo i pritiskalo, nije mi polazilo za rukom. Svaki put kad bih se bacila na teret, on bi mi izmaknuo. Padala sam, ustajala i ponovno pokušavala skinuti tu veliku grbu. Boljele su me ruke i noge, srce mi je udaralo, zrak mi nestajao, teret mi je izmicao, nisam se predavala, bacala sam se da dohvatim to što mi djecu muči i savija. Onda sma začula glas svoje kćeri: "To nije sve!" Otkrila sma ono crno u njemu.

- Što je!?

- Što će biti?
- Zašto me tučeš? Zašto se bacaš?
Udaraš nogama i rukama!? Ne daš mi spavati! Ne daš mi ni u postelji mira! Što ti je? Što sam ti učinio? - grmi moj muž da bi i mrtvoga probudio od siline glasa.
- Sanjala sam!
- Sanjala?!
- Da, sanjala!
- Zato ja moram stradati! Gospoda sanja, pa onda udri po meni! Po kome ćeš, doli po meni!? Po magarcu svatko udara! E, tko mi je kriv kad sam magarac!?
- Sam si rekao! Bolje bi bilo da me slušaš, da ti kažem o čemu sam sanjala!
- pod teretom sna to želim podijeliti zajedno s njim.
On me čita kao bukvicu:
- Kako ih zaštititi? Nikako! Mi smo tu da pripomognemo, da podupremo, da im damo snagu da nose svoje terete.
- Da ti ispriповjedim što sam sanjala...
- Velika mi korist od toga...
- Kratko ću ti reći!
- Nemoj! Zaboravi san. Sjeti se što je bilo s mladencima u Kani Galilejskoj. Sva sreća da je ondje bila i Majka Isusova! Da nje nije bilo, pir bi propao! Bila bi opća sramota! Tako je i s tvojom djecom. Je li s njima Isus? Gdje je Majka njegova? Uzmi Sveto pismo s police, pa pročitaj! Nije mu mjesto u regalu, da skuplja prašinu! Ne trebaš ti znati sve njihove potrebe i poteškoće, vidiš da Majka Isusova posreduje između tebe i djece. Kao nekoć između siromašnih zaručnika i Isusa. "Učinite sve što vam rekne!", rekla je slugama. Ona govori i tebi. Poslušaj što ti govori.

R. T.

Odluka i srce

Presveto Srce Isusovo i Bezgrešno Srce Marijino slave se u trećem tjednu nakon Duhova: Srce Isusovo u petak, a Srce Marijino u subotu. Ovdje želim povezati slavje Srca Marijina s jednom molitvom koju sam kao dijete u krugu svoje obitelji molio svaki dan, a to je *Ispovijest vjere Hrvata katolika*, koja je preporučena da se moli u 21 sat.

Ona glasi:

Čvrsto vjerujem u Boga Oca i Sina i Duga Svetoga. Životom želim potvrditi svoj krsni savez s Bogom i tako obnoviti sveti pradjedovski zavjet vjere u Isusa Krista i vjernosti Katoličkoj crkvi. Svoju odluku polažem u bezgrešno Srce Presvete Bogorodice Marije. Amen!

MOŽDA MALO NEOBIČNO

Možda nekima, a posebno mladima neobično zvuči naziv i sadržaj ove molitve. Neki pak optužuju Crkvu u našoj Domovini da je previše nacionalno obojena, da se olako i bezrazložno Hrvatsku proglašava katoličkom zemljom, da Katolička Crkva ne prizna je drugim religijama i vjerskim zajednicama jednaka prava kao sebi, i štošta tome slično. Da, takve glasove često čujemo danas u našem društvu.

Navedena molitva, nastala u vrijeme komunizma, kao da to potvrđuje. No, je li to stvarno tako?

Podimo od naziva *Hrvat katolik*. Zbilja, istina je da mnogi površni vjernici, ako

ih vjernicima uopće možemo nazvati, koriste taj naziv. Tobaže je samorazumljivo da su oni domoljubi i vjernici, ali to u stvarnom životu nije tako: ne mole se, ne slave svete sakramente niti se trude živjeti u skladu s vjerom. Unatoč njegovoj zlouporabi, taj naziv smatram opravdanim, barem za prave vjernike. Nazivom *Hrvat katolik* želi se reći da ima Hrvata koji su katolici i katolika koji su pripadnici hrvatskog naroda, ali ujedno i da svi Hrvati nisu katolici i da svi katolici nisu Hrvati. Nadalje, iz tog naziva izvire činjenica da je domoljublje krepost, sastavni dio svake vjere. Vjernički je i moralno, naime, ljubiti svoju domovinu i narod iz kojega potječemo. Štoviše, grijeh je ne ljubiti svoju domovinu i svoj narod. Naravno, potrebno je pri tom istaknuti da ljubeći svoju domovinu i svoj narod nitko ne smije mrziti druge zemlje ni pripadnike drugih naroda i nacionalnosti.

SADRŽAJ SAMOG TEKSTA

Prijedimo na tekst molitve. Najprije se u njoj ističe čvrstoća vjere u Presveto Trojstvo. Zbilja, svaki bi naš dan trebao početi s tom tvrdnjom i molitvom Bogu za čvrstoću vjere. Vjera je, naime, uvijek u opasnosti da oslabi, da postane mlaka i beživotna. Zato se u molitvi nastavlja da želimo životom obnoviti svoj krsni savez s Bogom. Vjera je život, ne ideologija. Ona se živi. Nije samo stvar usta i papira, odnosno život vjere ne sastoji se u tome da se netko samo izjašnjava kao vjernik i da to ima na papiru napisano. Konkretni, svakodnevni život jedina je potvrda koliko je netko vjernik, koliko se trudi živjeti u skladu s vjerom, odnosno s Bogom, s

njegovim zakonima, s njegovom Crkvom. To bi svaki pravi vjernik trebao željeti i za to moliti.

Spominje se pradjedovski zavjet vjere. Možda i to nekome zvuči čudno, ali je istina da nitko od nas nije izmislio kršćanstvo, nije stvorio kršćansku vjeru. Mi smo svi baštinići vjere, odnosno vjera nam je prenesena od prijašnjih naraštaja: roditelja, djedova i baka, pradjedova i prabaka... Njihova vjernost savezu s Bogom jedan je od temeljnih uzroka naše vjere. Naši su nas pređi odgojili u vjeri i na tome im trebamo biti zahvalni. To ćemo najbolje biti budemo li vjerni Bogu, ako budemo pravi vjernici. I za to treba moliti.

Jasno je da nitko ne može vjerovati umjesto mene - ja osobno trebam Bogu

reći *da*. No, ja nisam sam u svojoj vjeri: uz mene su moji pređi, uz mene su druga braća i sestre iz moga naroda, iz svih naroda sabranih u jednoj, svetoj, katoličkoj i apostolskoj Crkvi. Zato molimo za vjernost - vjernost najprije Kristu, a onda njegovoj Crkvi. Vjernost Crkvi danas je u krizi, jer je Crkva oblačena i osramočena sa svih strana, i izvana i iznutra - od samih kršćana. Ako ja, kao dio Crkve, zajednice Kristovih vjernika, nastojim dosljedno i vjerno živjeti svoju vjeru, onda činim da se Crkva obnavlja i posvećuje. Tako smo pozvani živjeti i za to moliti.

U MARIJINU SRCU

Zaključujući svoj govor mladima u Zagrebu prošle godine, Papa je rekao: „Večeras želim Njoj (Mariji) *povjeriti svakoga od vas, da vas prati svojom zaštitom, a nadasve da vam pomogne susresti Gospodina i u Njemu pronaći puni smisao vašeg postojanja*.“ I *Ispovijest vjere Hrvata katolika* završava slično: svoju odluku - da ćemo biti pravi vjernici u krilu Crkve - polažemo u Marijino Srce. U Srce one koja je majka Gospodinova i naša, koja je u svom Srcu nosila i čuvala Riječ Božju, koja je svim Srcem pristajala uz Boga i njegovu volju, koja je svojim Srcem jedne ljubavi sa svojim Sinom, našim Gospodinom. Ima li sigurnijeg „mjesto“ da u nj pohranimo svoju odluku?

Neka nas Marija nosi u svom Srcu! Neka sve naše molitve, posebno ovu zajedničku *Ispovijest vjere Hrvata katolika*, preporuči Bogu u kojega čvrsto vjerujemo i kojemu želimo biti vjerni sada i u sve dane svoga života!

Kristijan STIPANOVIĆ

Srce je u pitanju

Lipanj je mjesec srca. Slavimo blagdan Srca Isusova i Marijina, Srca Bogočovjeka i srca Bogomajke. Ona su krvno i sudbinski vezana! U planu spašenja jedno je za drugo stvoreno, jedno iz drugoga „proizlazi“, a obadva složno i s ljubavi kucaju za sve nas, za spase-nje čitavoga svijeta... Trenutačna kriza proizlazi iz krize srca. Srce je današnjeg čovjeka ubijeno krutim materijalizmom, uživalačkim i potrošačkim mentalitetom i vapije za novim, obnovljenim po-zorom na Isusovo i Marijino.

DRAMA SRCA

„I vidje Bog da je dobro!“, bio je refren na sva djela Božjega stvaranja (Post 1). Sve je bilo dobro dok se nije dogodila drama u čovjekovu srcu, dok se prvi „čovjek grijeha“ neposluhom nije opredijelio za zlo i spoznao da je pogriješio. Vidio je da je ogoljen, opljačkan, svučen iznutra i izvana... Osjetio je, da mu je i srce golo, bez Boga, pusto i prazno: to je bio pravi izgon iz raja, iz suživota s Bogom! Nije to bio neki bujni i bajni zemaljski vrt iz kojega je čovjek bio izagnan, nego je čovjek ostao bez Boga, a Bog bez čovjeka, svoga najdražeg stvorenja, svoje slike u stvorenome koje se nije htio odreći. Zato je odlučio stvoriti mu „novo srce i nov duh“. Povratak Boga u čovjekovu savjest i život povratak je čovjeka u raj i raja u stvoreni svijet!

NOVO SRCE

Izgonom iz raja, izgonom Boga iz čovjekova života i savjesti, srce je ljudsko postalo sijelo, središte sve zloće i svakoga grijeha... Ne samo da je zemlja počela radati trnjem i korovom nego još više srce čovjekovo počelo je radati zlom i grijehom. Kakvo se trnje i korov pojavio u njemu, i zalegao se duboko, gotovo do neiskorjenjivosti, tako da će Isus jednoga dana reći: „Iznutra, iz srca čovječjega izlaze zle namisli, bludništva, krade, ubojstva, preljubi, lakomstva, opakosti, prijevara... Sva ta zla iznutra izlaze i onečišćuju čovjeka“ (Mk 7, 21). Dakle, srce je u pitanju. Treba ga nanovo stvoriti! Po proroku Ezekijelu Bog najavljuje taj sretni trenutak: „*Očistit ću vas od svih vaših nečistoća i od svih kumira vaših. Dat ću vam novo srce, nov duh udahnut ću u vas! Izvadit ću iz tijela vašega srce kameno i dat ću vam srce od mesa*“ (Ez 36, 25-26).

MARIJA - NOVO SRCE

Ezekijelovo proroštvo ostvarilo se u punini u Mariji. Njezino je srce stvoreno bezgrešno i čisto, da „iz njega“ snagom Duha Životvorca bude uzeto i

stvorenno srce Sina, Bogočovjeka, Spasitelja svijeta. Stoga je njezino Bezgrešno srce, kako to s pravom ističemo: početak boljega svijeta! Ili, kako lijepo pjeva o Mariji pjesnik, svećenik o. M. Pavelić: „...u koju Bog iz srca svog milotu sasuo cijelu.“ Marija je „milina Božja“ u ovome svijetu. Doista, premudri je i premilostivi Bog svu puninu svoje božanske ljubavi i milosti sasuo u Mariju, u njezino Bezgrešno srce! Učinio je to, ne samo zbog nje same, nego poradi Sina-Spasitelja i svih nas, da nam tako ponovno vrati milost sinovstva i suživota vječnoga. Zavjetna misa u čast Bezgrešnog Srca Marijina sažima sve ono veliko i sveto što je Bezgrešno srce i što možemo reći o njemu: „Ti si bl. Djevici Mariji dao srce *mudro i poučljivo*, da tvoju volju savršeno ispuni... Srce *novo i blago*, u koje ćeš milostivo upisati zakon Novoga saveza... Srce *jednostavno i čisto*, kojim će zaslužiti da kao djevica začne tvoga Sina i tebe zauvijek radosno gleda... Srce *jako i budno*, kojim će neustrašivo podnijeti mač boli i vjerno očekivati upokornuće Sina...“

Evo iz toga kratkih *litanija* Bezgrešnog Srca Marijina: ono je mudro i poučljivo, novo i blago, jednostavno i čisto, jako i budno... I tako bismo mogli nizati i dobiti prave Litanije Srca Marijina, koje Ona zaslužuje, jer je njezino Srce „milostipuno“. U nj je pohranjivala svaku Božju riječ i o njoj razmišljala. Zato je još više i na poseban način blažena, kako to lijepo tumači sv. Augustin: „Marija je blažena jer je čula Božju riječ i čuvala je. Više

je pameću čuvala Istinu nego utrobom Tijelo. Više je što je u pameti, nego što je nošeno u utrobi!“

PO MARIJI BOG IMA SRCE

Po Mariji Bog je postao čovjekom! „*O divne li zamjene...*“, pjevamo o Božiću! Bog po Mariji dođe k nama i mi po Mariji dodosmo k Bogu! Odsada Bog naš ima srce! I to pravo srce „od krvi i mesa“, koje kuca za nas. Bog-Ljubav utjelovio je Sebe-Ljubav u Srcu Sina i mi sada s punim pravom zanosno i radosno pjevamo: „*U Boga našeg Srce sveto, koje toli' ljubi nas...*“ Nad nama bdiju dva Srca: Božje i Marijino, Očevo i Majčino!

Kad se nad svijetom nadvila avet I. svjetskog rata, u Fatimi se g. 1917. ukazala Gospa Luciji, Franji i Hijacinti te im otkrila svoje Bezgrešno srce. Izrazila im je svoju bol i žalost nad grešnim i ratom uništenim svijetom. Pozvala ih je na molitvu i pokoru. Posebno da mole krunicu za mir i obraćenje grešnika te ovu molitvu: *Isuse, to je tebi za ljubav, za obraćenje grešnika i kao naknada za uvrede, koje se nanose bezgrešnom Srcu Marijino!* Tako se u najkrvavijem stoljeću Srce Marijino nadvilo nad našu zemlju, a pape joj u više navrata posvetili čitav svijet!

Spasenje svijeta dolazi samo po novom, obraćenu srcu! Biti srce znači biti sve najbolje, najljepše, punina svakog dobra... Novo srce, nov duh, novi čovjek i konačno: novi svijet, Božji svijet! To je pravi put i jedino se tako izlazi iz krize, duboke moralne, u koju je zapao današnji svijet!

Srce Marijino, budi spasenje naše!
Maksimilijan HERCEG

Da u svjetlosti hode

Pod geslom "U svjetlosti hodimo" u Sisku je 5. i 6. svibnja održan VII. Susret hrvatske katoličke mladeži, koja je još jednom svojim poletom i pjesmom, radošću i spontanosti, ali i sabranošću u molitvi posvjedočila da se možemo nadati boljoj i svjetlijoj budućnosti. Na tu nakanu ovdje nudimo kratka razmatranja koja mogu poslužiti kao uvodi za pojedina otajstva krunice svjetla.

1. ISUSOVO KRŠTENJE

Kad je Isus bio kršten, odmah izide iz vode. Iznenada se otvoriše nebesa te on vidje Duba Božjega gdje silazi kao golub i spušta se na njega. I glas s neba reče: "Ovo je Sin moj, Ljubljeni moj, koga sam odabrao!" (Mt 3, 16-17)

Po sakramentu krštenja prihvatili smo osobu Isusa Krista i obvezali se njega slijediti. Koliko god obiteljski i bračni život ponekad bio mučan, nema na zemlji ljepše i svetije zajednice koju čovjek može stvoriti osim braka i obitelji. Kada i ljudski savjeti zakažu, evanđelje ostaje svjetlo našega života. Krist će nam pokazati put. Prolaze tisućljeća, države i narodi, ruše se ideologije, ali svjetlo Kristova evanđelja uvijek iznova probija se na površinu do srca i savjesti ljudi.

Dok razmatramo o Isusovu krštenju na rijeci Jordanu, po Marijinu zagovoru

molimo za naše mlade, da se ne boje braka i svoje odgovornosti u obitelji i društvu, gospodarstvu, umjetnosti, kulturi, politici...

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

2. SAMOOBJAVLJENJE U KANI

Teći dan poslije toga bijaše svadba u Kani Galilejskoj, a bila je ondje i majka Isusova. Na svadbu bijaše pozvan i Isus zajedno sa svojim učenicima. Kad nestade vina, reče Isusu njegova majka: "Nemaju vina." (Iv 2, 1-3)

Krist je među nama i rasvjetljuje tamu srca u kojoj smo zarobljeni pogrešnim željama, da naši osjećaji budu čisti, da naša mladenačka, prijateljska i bračna ljubav bude čista i sveta. Rasvjetljuje našu volju da ostanemo postojani u dobru. Ide pred nama i osvjetljava naš cilj, naš smjer. On je pokraj nas, osvjetljava životnu stazu kojom kročimo. On je iza nas, rasvjetljuje mrak da vidimo sebe u sjeni svojih promašaja.

Dok razmatramo o Isusovu samoobjavljenju u Kani, po Marijinu zagovoru molimo za naše mlade, da u svagdanjem životu prepoznaju Krista i njegovo svjetlo koje im osvjetljuje životnu stazu i njega se drže.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

3. NAVJEŠTAJ KRALJEVSTVA

Od toga časa Isus poče propovijedati: "Obratite se, jer je blizu kraljevstvo nebesko!" (Mt 4, 17)

Gospodin Isus prošao je svijetom čineći dobro, propovijedajući Radosnu vijest i pozivajući na obraćenje. On i nas poziva na obraćenje i daje nam nalog da budemo svjetlo svijeta. Svjesni smo napasti

koje prijete da umanje sjaj svjetla na licu kršćanina i Crkve pa je zato *Godina vjere* koja je pred nama izvrsna prilika za osobni ispit savjesti, koliko svjetlo naše vjere obasjava put drugima kako bi u svjetlu hodili.

Dok razmatramo o Isusovu navješćaju kraljevstva nebeskoga i pozivu na obraćenje, po Marijinu zagovoru molimo za naše mlade, da u njihovim srcima svakog dana odjekuje Isusov poziv na obraćenje, kako ne bi zastranili.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

4. PREOBRAŽENJE NA GORI

I začu se glas iz oblaka: "Ovo je Sin moj, Ljubljeni moj, koga sam odabrao! Njega slušajte! Kad to čuše učenici, padoše ničice i silno se prestrašiše. Isus im se približi, dotače ih se i reče: "Ustanite i nemojte se bojati!" (Mt 17, 5-7)

Ponekad se poplašimo svojih zadataka i budućnosti. Svojom osobom i svojim riječima Isus raspršuje našu tamu: "požudu tijela" koja zarobljava naša sje-

tila te postajemo sluge nagona; "požuda očiju" koja podržava našu pohlepu za materijalnim dobrima i "oholosti života" koja potiče na zamjenu uloga te čovjek sebi prisvaja božanska svojstva i prava nad životom i prirodom. Sve to zarobljava i ostavlja za sobom prazninu.

Dok razmatramo o Isusovu preobraženju na gori, po Marijinu zagovoru molimo za naše mlade, da se preobražavanjem u svagdanjoj molitvi još više prigrljuju Krista, njime oplemenjuju svoj život i razvijaju čistu ljubav.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

5. USTANOVLJENJE EUHARISTIJE

Uze Isus kruh, zabvali i razlomi ga, pa ga davaše učenicima govoreći: "Uzmite i jedite! Ovo je tijelo moje." Zatim uze kalež te zabvali i dade im ga veleći:

"Pijte iz njega svi, jer ovo je moja krv, krv Saveza, koja se proljeva za sve za oprostjenje grijeha." (Mt 26, 26-28)

Isus je htio zauvijek ostati s nama u euharistiji. Tà Bog nas je pozvao u život baš sada, u obitelj u kojoj smo rođeni, u župi u kojoj se sastajemo na molitvu, u biskupiji kojoj pripadamo, u ovoj divnoj domovini i želi da učinimo nešto lijepo za Boga i za sebe, da oplemenimo svoj život, da se ostvarimo kao cjeloviti muškarci i žene, da razvijemo čistu ljubav, vjerno prijateljstvo, ostvarimo Božji naum u sebi... Da budemo sretni.

Dok razmatramo o Isusu koji nam se u euharistiji darovao, po Marijinu zagovoru molimo za naše mlade, da se revno i savjesno hrane Kruhom Života s oltara, kako bi s Kristom do kraja izdržali.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

KAJO

Ljubav presvetih Srdaca

Bog je neizmjeran, vječna Ljubav, koja nam se očitovala i objavila u Srcu svoga utjelovljenoga Sina, koji Ocu uzvraća ljubav i nama je predaje. Samo je ljubav naš život i smisao. Bez nje bismo bili otuđeni i osuđeni na propast, na izgubljenje. Da bismo bili dionici te božanske ljubavi, Druga božanska Osoba za nas se utjelovila, sama čovjekom postala, među nama boravila, za nas na križu umrla, da nas otkupi i spasi za svu vječnost - po svome Uskrsnuću, u kojemu se očitovala snaga Božja. Ta ljubav predala nam se u sv. Euharistiji i trajno liječi naše duše, oplemenjuje ih i preobražava, hrani ih svojim presvetim Tijelom i Krvlju, pozivajući nas: "Dodite k meni svi koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti..." (Mt 11, 28).

Preko odabranih duša to nam se božansko Srce često očitovalo: "Gle ovo Srce koje je ljude toliko ljubilo..." I nastavlja se očitovati preko Marije Margarete svima nama: "Božansko Srce moje puno je ljubavi prema ljudima... te ne može više dulje zadržati u sebi plamen te ljubavi goruće, nego mora da se tvojim posredovanjem otkrije, ljudima objavi, te ih dragocjenim blagom, što ga u sebi pohranjuje, obogati...", da se čovjek izvuče iz ponora propasti" (sv. Marija Margareta Alacoque, *Autobiografija*, 53).

Uz Srce Kristovo i Srce je one koju je Bog odabrao prije svih vjekova da bude Mati utjelovljenoga Sina njegova - Bezgrešna, puna božanskog sjaja i ljepote, blistavo zrcalo vječne krasote, bez ljage iskonskoga grijeha, pobjednica u svim Božjim bitkama, ures Crkve i svijeta, posrednica svih milosti kod Boga - za naše spasenje.

Njezinu bezgrešnom Srcu Ivan Pavao II. u Fatimi je 13. svibnja 1982. posvetio Crkvu i svijet. U tom vidi najmoćnije sredstvo da bi izmolio dar milosrdne ljubavi i milosrda Isusova - za Crkvu i svijet. Jer onome koji se njoj posveti, osigurao je vječno i vremenito spasenje. Vođeni tim nakanama, i mi smo u samostanu klarisa u Splitu pokrenuli *Molitveni savez Legije Srca Isusova i Marijina*, koji ima oko 1700 članova, koji širi pobožnost Presvetim Srcima. Posebno ta pobožnost tješi Srce naše Majke zbog mnogih uvreda koje se nanose Bogu Ljubavi, zbog otpada od Izvora života i propasti mnogih duša. Po toj posveti, a to Majka želi, sudjelujemo u djelu Otkupljenja - po osobnoj žrtvi i odricanju, po molitvi i kreposnim djelima ljubavi. A ona će i po našim djelima svijet spašavati. Izmolit će nam mnogo milosnih darova: ojačati nas u vrijeme nevolje i svakovrsnih muka, koje će prionosti pred lice Svevišnjega, olakšavati patnje dušama u čistilištu i, što je najvažnije: osigurati nam vječno spasenje. Majka će svagdano u kalež svoga Sina skupljati i našu žrtvenu krv - za spasenje duša. Stoga se uključimo u spasonosnu posvetu Presvetim Srcima Isusa i Marije, a njihova ljubav bit će nam najveća nagrada.

s. Marija OD PRESVETOG SRCA

Vjera na djelu

- Moja jedna kuma dala je na korištenje dvosoban stan nekoj djevojci koja je htjela ubiti nerođeno dijete pod svojim srcem, jer su je roditelji jednostavno istjerali iz kuće kad su doznali da je u blagoslovljenu stanju. Da je nije prihvatila u tim najtežim trenucima, dijete se ne bi rodilo. Ni mali Isus ne bi se mogao roditi, da za majku Mariju i malog Isusa Josip nije našao smještaj!

- I, kako je završilo?

- Sve je dobro završilo. Mladić se njome oženio, rodio im se mali Ivan. I sad žive zajedno kao jedna sretna obitelj. Ja pomognem gdje god mogu...

Uistinu, danas nam je najpotrebnije kršćanstvo na djelu, življena vjera. Lako je nekome reći da je vjernik, ali je umijeće vjernik biti, to u svagdanjem životu pokazivati riječima i djelima. Nije li i veliki indijski vođa Mahatma Gandhi bio spreman krstiti se, samo da je vidio kršćane da se uistinu vole i čine dobra djela?!

Pred Gospinim kipom klečala sam i zahvaljivala za tolike drage osobe koje su mi ispričale da u narodu ima mnogo ljubavi i srca za stradale. I da više govorimo o lijepim primjerima među nama, bilo bi više sreće i radosti, a naša bi Gospa ponovno rekla: "Da samo znate koliko vas ljubim, plakali biste od sreće!"

Ana VRČEK

Gospo Međugorskoj

Majko draga, Ti se smiješiš,
kao da moju radost svu znaš.
Svi znamo, Ti nikad ne griješiš,
stvorena si za ljubav sve da daš.

Stojeći gledam lik Tvoj bijeli.
Jedna molitva mi na usnama,
moje srce zaista želi
u ljubavi da budeš vječno s nama.

Neka beskrajna ljubav pobijedi -
ja te tiho molim vazda -
da dođe kraj ovoj bijedi,
da ljubav sve ponovno sazda.

Gledajući Te tako na kamenom brijegu,
dragi Majko, znam što mi reći želiš;
iz žrtve sve radosti se legu.
U kamenu stojeći Ti mi to veliš.

Tajana BEZUH

Trsatski hodočasnički program

7-9 sati: Doček u svetištu

8-10 sati: Pokorničko bogoslužje i ispovijed u Perivoju

9 sati: Križni put na Kalvariji

10 sati: Procesija i misa

11-13 sati: Odmor, pobožnost, razgledavanje i oproštaj

Dolazak grupa prijaviti na: tel. (051)

452-900, faks (051) 217-347, e-pošta:

franjevacki.samostan.trsat@ri.t-com.hr

Obnovljena trsatska slika

Slika *Navještenje i prijenos nazaretske kuće na Trsat*, ulje na platnu slikara Christophora Tascu, nakon godinu i pol konzervatorsko-restauratorskih radova od listopada 2010. do travnja 2012. u Zagrebu vraćena je 17. travnja u trijumfalni luk u bazilici Majke Božje Trsatske. Riječ je o najvećoj (724 x 302 cm) i umjetnički vrijednoj slici. Nastala je g. 1714. i s ukrasnim okvirom i uokvirenim natpisom s grbovima donatora baruna Franza Ignaza d'Androche i supruge Marije Elizabete von Windishgratz smještenom ispod slike, čini cjelovitu kompoziciju. (MT)

Kod Gospe Brze pomoći

Hodočasnički dan 8. svibnja proslavljen je pod geslom *Pred Marijom, Majkom svakog pozvanoga*. Svjedočanstvo o pozivu iznijela su dvojica bogoslova. Sva-koj misi prethodila je pobožnost, a posebno se molilo za duhovna zvanja. (BL)

Schönstattska mrežna stranica

Hrvatska schönstattska obitelj ima i svoju mrežnu stranicu: <http://www.hso.hr>. Na njoj se možete upoznati s događajima i terminima, pogledati fotografije i glasilo *Pismo saveza*. (PS)

Hodočasnički dom

Hrvatska schönstattska obitelj gradi Hodočasnički dom u Maloj Subotici. Svoji

ZA DOMOVINU

U svetištu Majke Božje na Kamenitim vratima u Zagrebu svakog petka u 10 sati moli se krunica za hrvatski narod i Domovinu, a posebno za slobodu uhićenih branitelja.

prinos možete dati kupnjom kartice u vrijednosti od 50 kuna od blagajnice: Jasminka Horvat, B. Bušića 23, 40321 Mala Subotica, tel. (040) 631-279 i e-pošta: jasminka.horvat4@ck.t-com.hr. (PS)

Raspored u Maloj Subotici

U Schönstattscom svetištu u Maloj Subotici svakog dana u 18 sati moli se krunica, a nakon toga pola sata je osobna molitva u tišini. Klanjanje je četvrtkom od 18 do 19, 30 sati. Svakog 18. u mjesecu je Dan saveza, kad je otvoreno od 9 do 19,30 sati, a Slavlje saveza je u nedjelju nakon 18. u mjesecu. (PS)

Susret dubrovačkih mladih

Susret mladih dubrovačke biskupije održan je 21. travnja u Kuni na Pelješcu. Nakon kateheze, mladi su pred crkvom imali scenski nastup, a u crkvi Gospe Delorite euharistijsko slavlje predvodio je biskup M. Uzinić. U večernjem dijelu gost iznenađenja bio je komičar Ž. Pervan. (IKA)

Karmelska večer

U Remetama je 20. travnja održana IX. Karmelska večer s temom: *Strast i čistoća*. Nakon euharistijskog klanjanja, kazališnog komada američke umjetnice Kathleen Ann Thompson, pjesme i umjetničina nagovora uslijedio je i razgovora s njom. (IKA)

Blagoslov motorista

U aljmaško svetište Gospe od Utočišta hodočastili su 28. travnja motoristi koji su sudjelovali u misnom slavlju te blagoslovu vozača i njihovih vozila. (IKA)

15 godina Vojnog ordinarijata

U zagrebačkom svetištu Sveta Mati Slobode, misnim slavljem koje je 25. travnja predvodio nadb. N. Eterović, proslavljena je 15. obljetnica Vojnog ordinarijata u RH. Nakon toga otvorena je izložba *U službi čovjeka i mira* uz 20 godina hodočašćenja HV i policije u Lurd i Mariju Bistricu. (IKA)

Blaženoj što povjerova

U varaždinskoj crkvi Dobroga Pastira, 29. travnja upriličen je tradicionalni festival uz molitveni dan za duhovna zvanja na kojem su nastupili sastavi i zborovi mladih. Ove godine bio je posvećen prvoj novozavjetnoj vjernici, uz temu "Marija - blažena što povjerova". (IKA)

Gradi se nova crkva

Kardinal V. Puljić blagoslovio je 1. svibnja početak radova na obnovi župne crkve Rođenja Marijina u Ulicama, koja je zapaljena 1993. Radove izvodi tvrtka *Čosić-promex* iz Usore, a u planu je za 160 dana crkvu dovesti pod krov, sagrađiti toranj i dvije sakristije. (BL)

Hrvatski vojnici u Lurdu

Pod vodstvom biskupa J. Jezerinca od 8. do 15. svibnja održano je 20. hodočašće hrvatske vojske i policije u Lurd. U njemu su sudjelovali i hrvatski branitelji, predstavnici Državne službe za zaštitu i spašavanje, Pravosudne policije, Udruga proizašlih iz Domovinskog rata te hrvat-

skog vatrogastva. Njih oko tisuću uključili su se u 54. međunarodno vojno hodočašće koje je održava od 11. do 13. svibnja pod geslom *Zdravo Marijo, Gospodin s tobom*. (IKA)

Godišnja duhovna obnova

U Vepricu je 5. svibnja održana godišnja duhovna obnova za vjeroučitelje laike Splitsko-makarske nadbiskupije, koju je animirao fra D. Runje. (IKA)

Trsatski Marijini dani

Trsatski Marijini dani otvoreni su hodočašćem pomoraca i hrvatskih branitelja 6. svibnja, a zavjetnu misu predvodio je fra Z. Šafarić. Svečano misno slavlje na blagdan Gospe Trsatske 10. svibnja predvodio je nadb. I. Devčić, a blagdanu je prethodila trodnevna duhovna priprava. (GK)

Bistrička hodočašća

U svetištu Majke Božje Bistričke hodočastili su 5. svibnja kruničari, 7. svibnja športaši zagrebačke nadbiskupije, 12. svibnja vjernici Bjelovarske biskupije sa svojim biskupom V. Huzjakom, 19. svibnja Molitveni vijenac Kraljice obitelji i 20. svibnja vatrogasci.

28. smotra folklor

U Metkoviću je od 17. do 20. svibnja održana 28. smotra folklor *Na Neretvu misečina pala*. Započela je izložbom slika, nastupilo je 36 folklornih i 14 pjevačkih skupina, a završila je 13. koncertom marijanskih i hodočasničkih pučkih pjesama 12 pjevačkih skupina iz Hrvatske i BiH. (IKA)

Marijanski klapski festival

Pod nazivom *Čuj nas Majko, nado naša*, u Pučišćima na Braču održan je 19. svibnja IV. marijanski klapski festival u kojemu je sudjelovalo 9 klapa s Brača i ostalih otoka. (IKA)

Teško se poniziti, ali je teže od drugoga - biti ponižen.

Optužuj sebe pred sobom kako bi onemogućio drugoga - da te optuži.

Molilački izrazi kojima se stalno obraćamo drugima - demantiraju "samodostatnost".

Prazni ljudi ipak nešto stvaraju - prazninu oko sebe.

Čovjek bez duše je - mrtvac koji hoda.

Junakom se ne postaje na bubnju, nego - na žrtveniku.

Sasvim je lijepo samo ondje gdje bi se bez dosade mogla provesti čitava vječnost.

Rat sa samim sobom je najtiši, ali i - najteži.

Ljubomora je kriva što mnogi veliki umovi moraju čekati - posmrtno priznanje.

U borbi protiv zla u svijetu ne proljeva se krv - ona se vodi da se krv - ne bi proljevala.

Zlobnici vele da su svi smrtni grijesi (njih sedam) - ženskoga roda.

Neka rješenja treba prepustiti vremenu, jer ono - trijezni.

Krotkost privodi u smiraj - mnoge trešnje.

Svaki metak upućen prema NEBU vraća se u glavu - pucača.

Misao na posljednji otkučaj našega srca ozbiljno upućuje na promišljanje kako protrčati - vrijeme i prostor.

Konačni cilj odgovorna čovjeka sigurno je u nadsvijetu, pa biti odgovoran ovdje i sada znači - dostići ga.

Stanko RADIĆ

- Što te najviše raduje u tijeku školske godine?

- Njezin završetak!

SLIČNOST

- Vaša je kćerka vrlo slična Vašoj ženi!
- Da, osobito otkako je naučila govoriti!

BROJANJE

U životu je važno jedno, a to su dvije stvari: red, rad i disciplina.

KOD LIJEČNIKA

Došao policajac k liječniku:
- Gospon doktore, gdje god se dotaknem prstom, mene boli: ruka, noga, glava... Što bi to moglo biti?
- Morao bi Vam biti slomljen - prst!

DVA KONJA

Seljak imao dva konja. Sin ga nagovarao neka ih proda i kupi mu auto. Kad je sin napokon sjeo u automobil i jednom oca brzo vozio, otac ga opomene:
- Pazi, sine, u automobilu su dva konja!

Kardinal Gianfranco Ravasi - JEDAN

MJESEC S MARIJOM - Na 103 stranice vrlo ukusno opremljene knjižice, 31 kratko razmatranje o Mariji za svibanj ili koji drugi mjesec, za svaki dan po jedno. Razmatranja se sastoje od kratka biblijskog teksta, meditacije ukori-jejene u bogate misli crkvenih otaca o Mariji te molitve nadahnete razmišljanjem. - **Narudžbe:** Pavao Crnjac, Mošćenička 3, 10110 Zagreb, a može se nabaviti i u kaotličkim knjižarama.

Fra Josip Špehar - FRANJEVAČKI SAMOSTAN

BAČ: KRONOLOŠKI PREGLED - Na temelju dokumenata, literature i dokaza, na 60 stranica pisac donosi predfranjevačku povijest bačkog samostana od rimskih vremena do danas, a osim onoga što je napisano dosad donosi i najnovije spoznaje nakon arheoloških istraživanja te dokumente koji nisu bili dostupni javnosti s popisom obilne literature i izvornika koje je koristio pri radu. - **Izdavač:** Franjevački samostan, 21420 Bač.

OBITELJ - Akademija za obiteljsku pedagogiju

- Hrvatski schönstattski pokret izdaje četiri puta godišnje obiteljsku reviju sa zanimljivim temama obiteljskoga i marijanskog sadržaja, što će dobro doći svim kršćanskim obiteljima koje žele živjeti svoje zajedništvo u marijanskom duhu. Veliki format, u boji. Godišnja pret-plata je za pojedince 60 kuna, a za župe i krugove vjernika 40 kn. - **Uredništvo:** Obitelj Školka, I. Mažuranića 7, 31222 Bizovac, e-pošta: skolke@net.hr, tel. (031) 675-074.

Dinko Aračić - MARIJA U RANOKRŠĆAN-SKOJ LITERATURI

- Misli prvih kršćanskih pisaca i bogoslovača o Majci Gospodinovu, koje i danas mogu obogatiti marijansku duhovnost. U prvom dijelu prikazana je usporedba između Crkve i Marije, Crkve, Majke vjernika i Marije, Majke Isusove, a u drugom dijelu misli crkvenih otaca koji su svojim govorima i spisima oblikovali Gospin lik u prvotnoj vjerničkoj zajednici. Dobro će doći za osobnu izgradnju kao i za svibanjsku i listopadsku pobožnost - 232 str., 60 kn. - **Narudžbe:** "Marija", Trg G. Bulata 3, 21000 Split, tel. (021) 348-184, e-pošta: petar.lubina@st.f.com.hr

PUT U ŽIVOT - Molitvenik i obrednik - Prikladan za vjernike svih uzrasta, 480 str. - 50 kn.

MALI PUT U ŽIVOT - Obrasci vjere, molitve, ispovijed, krunica... - za mlade i starije - 6 kn.

P. Lubina - MARIJANSKA HRVATSKA - Gospina svetišta među Hrvatima - Monografija s fotografijama u boji. 608 str. - 450 kn.

M. Babić - U MARIJINOJ ŠKOLI - S Marijom kroz liturgiju - Misli za homilije - 40 kn.

R. Šutrin - VJERNI DJEVICI SLAVNOJ -

Nezaobilazni velikani duha i uma - 30 kn.

M. Crvenka - SVETOPISAMSKE ŽENE - Opisana jedna po jedna žena - 50 kn.

J. Šetka - HRVATSKA KRŠĆANSKA TERMINOLOGIJA - Kršćanski termini - 150 kn.

P. Lubina - MOJA KRUNICA - Kako moliti krunicu - Kratka povijest i uzorci - 25 kn.

P. Lubina - KRUNICA NAŠIH DANA - Suvremena razmatranja uz molitvu krunice - 40 kn.

P. Lubina - KRUNICA - ŽIVOTNA SUPUTNICA - Uzorci molitve Gospine krunice - 40 kn.

P. Lubina - BOGORODICI DJEVICI - Izabrane marijanske molitve I. tisućljeća - 40 kn.

P. Lubina - MAJCI MILOSRĐA - Izabrane mar. molitve između dvaju raskola - 40 kn.

P. Lubina - POMOĆNICI KRŠĆANA - Izabrane marijanske molitve novijeg doba - 40 kn.

P. Lubina - UZORU NAŠE NADE - Izabrane marijanske molitve našeg doba - 40 kn.

P. Lubina - BLAŽENOM ĆE ME ZVATI - Prikaz najpoznatijih marijanskih molitava - 30 kn.

P. Lubina - STOPAMA NAZARETSKE DJEVICE - Marijinim tragom po Svetoj Zemlji - 50 kn.

M. Kirigin - S MARIJOM KROZ GODINU - Uz marijanske blagdane i krunicu - 30 kn.

A. Bello - MARIJA, ŽENA NAŠIH DANA - 31. suvremeno razmatranje o Gospi - 30 kn.

V. Glibotić - JEKA JEDNOGA VREMENA - Izbor uvodnih članaka iz "Marije" - 40 kn.

Fra Petar Knežević - GOSPIN PLAČ - 10 kn.

R. Tomelić - MOJA DJECA I JA - Črtice iz života jedne majke i supruge - 40 kn.

J. J. Šimunović - KAKO ŽIVJETI KRŠĆANSKI? - Razmišljanja o kršćanskom životu - 40 kn.

R. Sprung - ZATVOR BEZ ZIDOVA - Što se sve krije iza Jehovinih svjedoka - 20 kn.

M. Jurišić - CVIJEĆE ZA MARIJU - Jednostavna razmatranja za mjesec svibanj - 30 kn.

M. Jurišić - S MAJKOM MILOSRDNOM - Svibanjska čitanja - Živo, kratko - 25 kn.

Narudžbe: "Marija", Trg G. Bulata 3, 21000 Split, tel. (021) 348-184 ili 340-193.

Marija Tenčić, Pula: Majko Božja, na svemu ti hvala! Bolji i dalje nada mnom i svima momu srcu bliskima, uz dar; - **Janja Ružek, Wendlingen:** Majci Mariji zahvaljujem na svim milostima i njoj preporučujem sebe i svoju djecu, da nas sve čuva od svakoga zla, uz dar; - **Jasmina Dedović, Krichheim:** Nebeska Majko, na svemu ti hvala! Čuvaj i brani mene i moju obitelj, uz dar; - **Dana Katičić, Split:** Hvala ti, dobra Majko, na svemu! Vodi i čuvaj mene i sve moje, uz dar; - **Marko Čorić p. Ivana, Žeževica:** Zahvaljujem Gospi na zaštiti mene i moje obitelji, preporučujem joj naše duševne i tjelesne potrebe i za širenje dragog lista "Marija" šaljem dar; - **Mirka Popov, Tribunj:** Majko Božja, na svemu ti hvala! Ti znaš najbolje moje potrebe, usliši me i vodi mene i sve moje, uz dar; - **Zlata Gnječ, Staševica:** Zahvaljujem Gospi od Zdravlja na svim milostima i njoj preporučujem zdravlje duše i tijela svoje obitelji, uz dar; - **Anka Đikić, Berlin:** Hvala ti, Gospe, na svemu! Tebi izručujem sve svoje, osobito djecu i unučad, uz dar; - **Zora Ljoljić, USA:** Nebeska Majko, tebi zahvaljujem na svim milostima i preporučujem sve koji su mi srcu bliski, uz dar; - **Marija Sovulj, Kućice:** Zahvalna Gospi na svim milostima, pod njezino okrilje stavljam sebe i svoju obitelj, da nas čuva i brani, uz dar; - **Marija Žeravica, Split:** Dobra Majko, na svemu ti hvala! Ti znaš najbolje sve moje brige i nevolje, pa me pogledaj, uz dar; - **Franka Brčić, Auburn:** Nebeska Majko, hvala ti na svemu! Čuvaj i brani mene i sve moje, uz dar; - **Ruža Budiša, Mississauga:** Zahvaljujem Majci Božjoj što je bila uz mene u teškim trenucima moje operacije. Njoj preporučujem sebe i one koji su mi pomagali, molili i bili uz mene, uz mali dar; - **Obitelj Antolović, Berlin:** Zahvaljujem Majci Božjoj na njezinoj ljubavi te joj se stavljamo pod okrilje i unaprijed, uz dar; - **Obitelj Kolak, Berlin:** Zahvaljujem Gospi na svim milostima i njoj preporučujemo sebe i svoju djecu, osobito unuke, uz dar; - **Paulina Filipović, Zagreb:** Nebeskoj Majci zahvaljujem na dosad iskazanoj dobroti meni i mojim dar; - **Iva i Mirko Balajić, Karakašica:** Gospi Sinjskoj zahvaljujemo na svim milostima i pod njezino okrilje stavljamo svoju obitelj, osobito djecu s njihovima, uz dar; - **Vlasta Cerjak, Osijek:** Hvala Majci Božjoj na svim milostima i njoj preporučujem sebe i sve svoje, uz dar; - **Blaženka Ledić, Bitigheim:** Nebeskoj Majci zahvaljujem na svim milostima i pod njezino okrilje stavljam sebe i svoju obitelj, uz dar; - **Mile Vuleta, Otok:** Gospi Sinjskoj zahvaljujem na svim milostima i njoj preporučujem sebe i svoju obitelj, da nas čuva i brani, uz dar; - **Obitelj Hlupić, Vrbišnica:** Majko Marijo, hvala ti na svemu što si učinila za nas, a čuvaj nas i unaprijed, uz dar; - **Nevenka Bustruc, Staševica:** Gospi Lurdskoj zahvaljujem na svemu i njoj preporučujem zdravlje duše i tijela sebe i svoje obitelji, uz dar.

MAJKO, I UNAPRIJED IH PRATI!

Spomen na naše voljene
FRANU, NIVES I IVICU CRNOBORI
Do ponovnog susreta.
Vaši najmiliji
(Dar za "Mariju")

29. svibnja navršilo se sedam godina otkako se Gospodaru života svidjelo pozvati k sebi našega
fra MIJU ČALETU
Dragi naš Mijo, dok te se rado sjećamo o godišnjici tvoga odlaska između nas, preporučujemo te s puzdanjem i ljubavlju Gospodinu i nebeskoj Majci, neka te ona dovede u nebeske dvore!
Braća i sestre s obiteljima
(Dar za "Mariju")

9. lipnja navršavaju se 2 godine otkako je Gospodin zauvijek pozvao k sebi našega dragoga redovničkog brata
fra KRSTU VLAŠIĆA
Nekoliko godina vodio je administraciju "Marije" i time pripomagao na širenju Gospine slave i promicanju pobožnosti prema njoj preko našeg lista. Dok mu zahvaljujemo na svakoj pomoći, preporučujemo ga Marijnu zagovoru i milosrđu Višnjeg Suca!
Uredništvo "Marije"

14. lipnja navršava se godina otkako je u dalekoj Kanadi ovaj svijet zamijenio drugim naš dragi
ZDRAVKO MARIĆ
U svojoj mladosti otišao si iz rodne Hercegovine tražeći lakšega kruha, koji si pronašao u dalekoj Kanadi. Vjerujemo da si nakon životne trke otpočnuo u krilu Očevu. On neka ti bude dobrostiv!
Tvoja rodina i prijatelji
(Dar za "Mariju")

19. lipnja navršava se 14 godina otkako je ovozemaljski život zamijenio drugim
MILJENKO BULJUBAŠIĆ
Dragi naš Milii! lako si već davno otišao između nas, tvoj dragi lik stalno je među nama. U vjeri da se život mijenja, a ne oduzima u nadi u ponovni susret -
tvoji otac, supruga, djeca, brat i sestre s obiteljima
(Dar za "Mariju")

†**MARA LJUBIČIĆ**
(†1988. - Runovići, 19. lipnja - 2012.)
Gospodin ti bio milostiv i udijelio ti svoj sveti mir!
Tvoji sinovi i kćeri s obiteljima:
Branko, Anđelko, Pere, Mara, Manda i Mila
te obitelj pok. Ike
(Dar za "Mariju")

Darovali su i tako omogućili siromašnijima primati "Mariju", po: - 10 kn: **Nevenka Pintarić**, Čakovec; - 30 kn: **Milica Sever**, Zagreb; **Jaka Džimbeg**, Otok; **Jadranka Sokol**, Metković; **Kornelija Ježina**, Murter; **Ivanka Pavić**, Ivankovo; **Branka Kalajžić**, Veliki Prilog; **Iva Norac Kljajo**, Otok; **Nena Gušić**, Nova Kapela; **Marija Sovulj ž. Jozina**, Kučiće; **Nada Šoša**, Zadar; **Nada Budinšćak**, Jastrebarsko; **Marija Pandža**, Metković; **Željko Mijaković**, Vinkovci; **Franjo Pupić Bakrač**, Otok; **Grozdana Škugor**, Dubrava Šibenska; **Mila Šuto**, Zmijavci; **Marica Vlašić Baja**, Vela Luka; **Marija Šimić**, Samobor; **Župni ured**, Višnjevac; **Dragica Koštić**, Sesvete; **Josip Marinov**, Gornji Vezac; - 50 kn: **Seka Brhanović**, Split; **Pere Penović**.

MARIJA SVIMA OBILNO PLATILA!

PRIMATI I ČITATI "MARIJU" ZNAČI:

- Htjeti produbiti svoju vjeru i ljubav prema Isusu preko njegove majke Marije;
- Biti sudionik sv. mise koja se slavi svake prve subote u mjesecu u 19 sati u svetištu Gospe od Zdravlja u Splitu za suradnike, dobročinitelje, širitelje i čitatelje "Marije";
- Biti sudionik sv. mise koja se slavi svakoga prvog četvrtka u mjesecu u splitskomu svetištu Gospe od Zdravlja za sve pokojne čitatelje i preminule članove obitelji pretplatnika lista "Marija".

Ivanka Vučko, Makarska: Gospe moja, hvala ti na svemu! Čuvaj i brani mene i moju obitelj, uz dar; - **Ana Usorac Jozina, Staševica:** Pod tvoje okrilje, Majko, stavljam sebe i svoju obitelj, uz dar; - **Marija Katavić, Slivno:** Gospe draga, tebi preporučujem sebe i svoje najmilije, uz dar; - **Jelenka Martinović, Zagreb:** Gospi preporučujem potrebe svoje i svojih najmilijih, da i dalje bdije nad nama, uz dar; - **Nevenka Mateljak Rajkova, Staševica:** Nebeskoj Majci preporučujem zdravlje svoje i svojih najmilijih, uz dar; - **Marija Balajić, Karakašica:** Gospi Sinjskoj pod okrilje stavljam sebe i svoju djecu, da ih očuva na pravome putu, uz dar; - **Dragica Sunjić ž. Jurina, Staševica:** Gospi Lurdskoj preporučujem sebe i svoju obitelj, za zdravlje duše i tijela, uz dar; - **Marija Pažanin, Montreal:** Nebeskoj Majci preporučujem svoju obitelj, da nad nama bdije, uz dar; - **Željka Musulin, Staševica:** Nebeskoj Majci preporučujem zdravlje duše i tijela, svoje i svojih najmilijih, uz dar; - **Karlo Jurić, Železniki:** Majci Božjoj preporučujem svoju obitelj, da nas čuva i brani, uz dar; - **Dragica Sunjić ž. Jurina, Staševica:** Gospi od Zdravlja pod okrilje stavljam zdravlje svoje obitelji, duševno i tjelesno, uz dar; - **Ana Dragojević, Dubrovnik:** Gospi preporučujem sebe i sve svoje najmilije, da nas brani i čuva, uz dar; - **Nevenka Mateljak Rajkova, Staševica:** Nebeskoj Majci preporučujem zdravlje svoje i svoje obitelji, uz dar; - **Lucija Gavranović, Kirchheim:** Majko Božja, u tvoje ruke predajem sebe i svoju obitelj, da nas čuvaš, uz dar; - **Dragica Škrabe, Jastrebarsko:** Majko Božja, tebi povjeravam sebe i svoju obitelj, da nas čuvaš i braniš, uz dar; - **Kornelija Klinac, Staševica:** Gospi Lurdskoj preporučujem svoje potrebe i pod njezino okrilje stavljam sve svoje, uz dar; - **Vesna Vitali, Sveti Filip i Jakov:** Nebeska Majko, pod okrilje tvoje stavljam sebe i sve svoje, uz dar; - **Venka Kovač, Posušje:** Preporučujem Gospi sebe i svoju obitelj, da nas čuva i brani, uz dar; - **Spomenka Mikac, Varaždin:** Nebeska Majko, roni svoju milost i zagoravaj vič. Matu Križanca, obitelj Radmile i Ivce Jurića te gđu Maru Potočnjak Šola u njihovim potrebama, uz dar; - **Slobodan Usorac, Staševica:** Nebeska Majko, tebi preporučujem zdravlje duše i tijela, uz dar; - **Jure Nikšić, Široka Kula:** Nebeskoj Majci preporučujem svoju obitelj, osobito mlade, da nas prati svojim zagovorom, uz dar.

MAJKO, POSLUŠAJ NAŠE VAPAJE!

MARIJA - vjerski list za Marijine štovatelje

Osnivač i izdavač: Provincijalat Franjevačke provincije presv. Otkupitelja, Split;
Urednik: fra Petar Lubina - Adresa Izdavača, Uredništva i Uprave: Trg Goje Bulata 3, 21000 Split;
tel/faks (021) 348-184 ili tel.: 340-190; e-mail: petar.lubina@st.f-com.hr.

List izlazi svakog mjeseca, osim u kolovozu i rujnu. - Cijena: pojedinačni broj 7 kn; godišnja pretplata 70 kn; za inozemstvo 15 eura ili 18 USD ili odgovarajući iznos u drugoj valuti - običnom poštom. Zračnom poštom: Amerika i Kanada 25 USD i Australija 35 AUD. Na više od 10 primjeraka, 10 % popusta.

Naš račun: ("Marija" - Split) 2330003-3200726444 poziv na broj 40139576001 Splitska banka, SG Group; devizni račun: SG Splitska banka, 40139576026 EUR; IBAN HR 76 2330 0033 2007 2644 4; SWIFT: SOGE HR 22;

Tisak: "Slobodna Dalmacija print" d.o.o. - Split.

Dragica Jurišić ud. Koste, nevjesta fra Karlova i fra Gabrijelova (+31. III. 2012. u 80. g. - Buenos Aires/Argentina); - **Fanika Lahner**, majka fra Veselkova (+7. IV. 2012. - Našice); - **Luca Čagelj**, majka č. s. Laurete (+7. IV. 2012. - Krupa, Bistra); - **Nada Martinović-Huljev** (+8. IV. 2012. u 69. g. - Primošten); - **Neven Valent** (+9. IV. 2012. - Zagreb); - **Ivan Gabrijel Bekavac** (+10. IV. 2012. u 81. g. - Kaštel Kambelovac-Lovreć); - **Ana Živičnjak** (+16. IV. 2012. u 77. g. - Zagreb); - **Ante Puljiz Jurgić** (+17. IV. 2012. - Runovići); - **Stipan Librenjak** (+18. IV. 2012. - Karakašica, Sinj); - **Č. s. Rozalija Božena Mutić**, KBLJ (+18. IV. 2012. u 97. g. - Zagreb); - **Lucija Perajica** (+19. IV. 2012. - Čvrlevo); - **Stipe Gabelica Vidić** (+20. IV. 2012. - Podbablje Gornje); - **O. Augustin Vlašić**, OFM (+22. IV. 2012. u 75. g. - Split); - **O. Stipan Gregov**, OFM, brat fra Joakimov (+24. IV. 2012. u 76. g. - Buenos Aires-Baia san Blaz); - **Jozo Katić** (+24. IV. 2012. - Otok); - **Hrvoje Žužul** (+25. IV. 2012. u 57. g. - Grubine, Podbablje); - **Matija Cvitanušić** (+25. IV. 2012. - Runovići); - **Iva Mažurin Seka** (+26. IV. 2012. - Sinj); - **Marko Gudelj Prpa** (+27. IV. 2012. - Zmijavci); - **Ana Bežovan ud. Mije** (+27. IV. 2012. - Runovići); - **Mara Papak** (+27. IV. 2012. u 82. g. - Vrpolje); - **Stipe Jenjić**, brat č. s. Bernardice (+30. IV. 2012. - Glavice, Sinj); - **Srnka Putica r. Erceg** (+1. V. 2012. - Split-Kamenmost); - **Ana Znaor Zovkuša** (+3. V. 2012. - Podbablje); - **Ivan Gnječ Vranješ** (+3. V. 2012. - Staševica); - **Tonči Samac** (+4. V. 2012. u 57. g. - Baška Voda); - **Ante Perkušić Markov** (+5. V. 2012. u 30. g. - Podbablje); - **Petar Bitanga Šujan** (+6. V. 2012. u 77. g. - Runovići); - **Andelko Šabić Bokić** (+7. V. 2012. - Zmijavci); - **Ivan Brhanović** (+9. V. 2012. u 83. g. - Split); - **O. Petar Filić**, OFM (+9. V. 2012. u 49. g. - Zagreb); - **Č. s. Dominika Vidović**, SMI (+13. V. 2012. u 86. g. - Metković); - **Jure Topić** (+14. V. 2012. - Baška Voda); - **Jure Jurčina Perković**, brat č. s. Branimire (+16. V. 2012. - Otok); - **Ante Rončević Čogić** (+16. V. 2012. u 91. g. - Nova Brista-Spilice, Staševica); - **Roko Mercep** (+17. V. 2012. u 67. g. - München-Katuni-Prpuša); - **Ivan Vučemilo**, brat č. s. Stjepanke i fra Petrov (+17. V. 2012. u 72. g. - Sinj); - **Mara Milanović Trapo**, majka fra Filipova (+18. V. 2012. u 89. g. - Otok); - **Vid Marević** (+18. V. 2012. u 90. g. - Staševica); - **Vlč. Zvonimir Marjanović** (+20. V. 2012. u 61. g. - Požega-Nova Gradiška); - **Anka Katić** (+20. V. 2012. u 76. g. - Split-Lovreć).

OBDARI IH, GOSPODINE, ŽIVOTOM VJEČNIM!

S A D R Ź A J

Pokrenimo obitelj (Urednik)	201
Marija - učiteljica molitve (Benedikt XVI.)	204
Marija - kardiolog (I. Bodrožić)	206
Daltonistička blajburgijanja (S. Jerčić)	208
Bogorodičino cvijeće (M. Crvenka)	210
Veliko pouzdanje (N. Andrić-Nevinc)	211
Eadmer iz Canterburyja o Bezgrešnoj Djevici (dar-ko)	212
Marijanske teme o. Gerarda Stantića (A. Stantić)	214
Duhovska Gospa (A. B. Periša)	216
Od srca k srcu (D. De Micheli Vitturi)	218
Znate li za Gospu od Presvetoga Srca Isusova? (M. Ivanišević)	220
Svećenikova majka (V. Tokić Burolo)	222
Mmajka Isusova (R. T)	224
Odluka i srce (K. Stipanović)	226
Srce je u pitanju (M. Herceg)	228
Ljubav presvetih Srdaca (S. Marija)	232

KUTINA

Majka Božja Snježna

Na uzvišici kraj naselja u Kutini uz groblje uzdiže se velebna crkva okružena zidom s kulama. To je župna crkva *Majke Božje Snježne*, jedna od najraskošnijih baroknih Gospinih crkava među Hrvatima. Župa u Kutini spominje se već g. 1334., ali je za osmanlijskih provala propala zajedno s crkvom, kad je i stanovništvo pobijeno, odvedeno u ropstvo ili je raseljeno. Nakon što su Osmanlije g. 1687. napustili kutinski kraj, pučanstvo se u nj nastavilo vraćati i obnavljati domove i mjesto molitve. Uz ruševan toranj prvotne crkve sagradili su g. 1699. i drvenu nadstrešnicu s oltarom, a g. 1700. obnovljena je i župa. Nadstrešnica s oltarom zamijenjena je g. 1704. drvenom kapelom i oltarom Gospe Snježne, a g. 1729. započela je izgradnja današnje crkve. Iz stare je u dovršenu apsidu g. 1729. prenesen Gospin oltar sa slikom i svetohraništem. Na to mjesto postavljen je g. 1746. do danas sačuvan veliki oltar s Gospinim kipom, drugim kipovima i uresima. Uglavnom je g. 1748. dovršena lađa, a g. 1753. i zvonik. Potres g. 1757. nije pošteđio ni crkve, ali je do g. 1769. obnovljena. U njoj je g. 1761. postavljena propovjedaonica s pobočnim oltarima, pred

bočnim ulazom dozidano je predvorje, a do g. 1767. završeno je i oslikavanje crkve. Po uređenju posvetio ju je 6. kolovoza 1777. biskup Josip Galjuf (+1786.). Temeljito je obnovljena g. 1904., a tako i 1992.

Unutarnjost crkve rese zidne slike, nastale krajem 18. st. i naknadnim zahvatima u 19. i 20. st., zatim štukature na svodovima i zidovima, drveni inventar... Na svodu apside najvažniji su prizori o nastanku blagdana Gospe Snježne, zatim izgradnje crkve te Zaruke Marijine s Josipom i Navještenje. Ponad slike Navještenja na simboličan način prikazano je začecje bl. Djevice Marije, a u lađi su prikazi iz Isusova i Marijina života. Marijin i Isusov život kao i pobožne priče o Gospi Snježnoj radila su najmanje trojica majstora u trima razdobljima 18. stoljeća. Freske na svodu djelo su Josipa Görnera.

Okoliš crkve ograđen je g. 1769. visokim zidom i okruglim kulama. Uzduž južnoga zida s unutarnje strane uređene su arkade za ispovijedanje. U njima su g. 1904. smještene postaje križnog puta, a u istočnu kulu kip Gospe Lurdske. Budući da je u 18. i 19. st. bilo malo tako divnih crkava, vjernički puk rado je u nju hodočastio i obavljao svoje pobožnosti. Privlačila ga je Gospa u liku Majke s Djetetom u naručju usred glavnog oltara, rad iz g. 1767. kipara Josipa Weinachta.

U Kutini je danas svečanije za blagdan Velike i Male Gospe, a glavno je proštenje na blagdan Gospe Snježne.

NASLOVNA SLIKA: Gospa s Djetetom, detalj oltara crkve Gospe Snježne u Kutini

SLIKA NA OMOTU: Crkva Gospe Snježne u Kutini

